

ifis

UDÁLOSTI NA VUT V BRNĚ

› VUT ZVOLILO KANDIDÁTA NA REKTORA

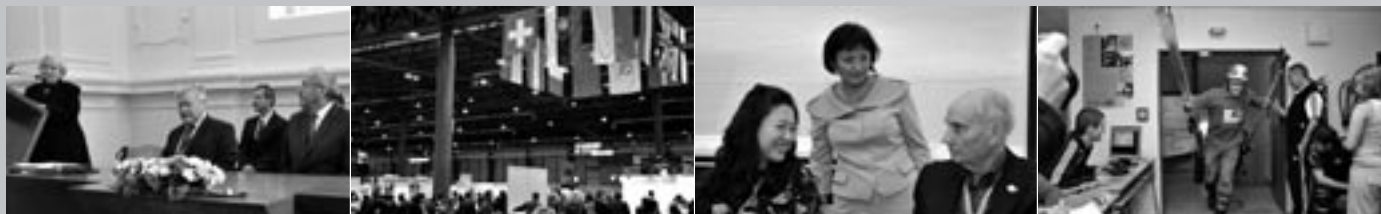

› VELETRH VZDĚLÁVÁNÍ GAUDEAMUS LETOS LÁMAL REKORDY

10 / 2009 / 19. ROČNÍK

› DO STROJAŘSKÝCH SCHODŮ SE BĚHALO UŽ PODESÁTÉ

03	NÁŠ ROZHOVOR: ING. VLADIMÍR ZIKMUND
04	VUT ZVOLIL KANDIDÁTA NA REKTORA
06	KAREL RAIS: MUSÍME ZÍSKÁVAT MLADÉ LIDI
08	FEKT OSLAVILA 50 LET A OCENILA VYNIKAJÍCÍ PRACOVNÍKY
10	VELETRH VZDĚLÁVÁNÍ GAUDEAMUS LETOS LÁMAL REKORDY
12	REKTOŘI ČÍNSKÝCH UNIVERZIT NAVŠTÍVILI FAKULTU INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
13	ÚSPĚCH BRNĚNSKÉHO PROJEKTU „NETME CENTRE“
14	MEZINÁRODNÍ KONFERENCE IAHR V BRNĚ
16	NEJVÍCE INOVATIVNÍCH PROJEKTŮ PODPOŘÍ MĚSTO BRNO NA VUT
18	KOSMONAUTI PŘIVEZLI VESMÍRNÉ VZPOMÍNKY
19	ZAHRANIČNÍ KOORDINÁTOŘI STUDENTŮ Z PROGRAMU ERASMUS SE SEŠLI V BRNĚ
20	DO STROJAŘSKÝCH SCHODŮ SE BĚHALO LETOS UŽ PODESÁTÉ
22	STUDENTŮM V OBTÍŽNÉ ŽIVOTNÍ SITUACI POMŮŽE MIMOŘÁDNÉ STIPENDIUM
23	PRVÁKY NA VUT V BRNĚ ZMAPOVAL PRŮZKUM
24	JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTÍ PAVELKU I.
25	ZEMŘEL PROFESOR JOSEF ČAJKA
26	„INTERNATIONAL WEEK“ – PODNĚTNÝ TÝDEN NA FAKULTĚ PODNIKATELSKÉ
27	INFORMACE
31	NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE

Události na VUT v Brně

Měsíčník VUT v Brně, vydává Vysoké učení technické v Brně, IČO 00216305, nakladatelství VUTIAM.

Číslo 10/2009, vychází 9. 11. 2009.

Šéfredaktorka: PhDr. Jitka Vanýsková, tel.: 541 145 503, e-mail: vanyskova@ro.vutbr.cz;

Redakční rada: prof. Ing. Jaroslav Fiala, CSc. (prorektor), prof. Ing. arch. Alois Nový, CSc. (prorektor),

doc. RNDr. Miloslav Švec, CSc. (prorektor), doc. Ing. Eva Münsterová, CSc. (FSI VUT),

PhDr. Karel Blažek (ředitel nakladatelství VUTIAM), Bc. Tomáš Krejčich (SKAS), PhDr. Jitka Vanýsková (šéfredaktorka).

Grafický návrh: Kristýna Greplová (FaVU VUT v Brně). Sazba: Studio Arx, s. r. o.

Adresa redakce: VUT v Brně, Antonínská 1, 601 90 Brno,

fax 541 145 348, <http://www.vutbr.cz>. Tisk: Helbich, a. s., Brno.

NÁŠ ROZHOVOR: ING. VLADIMÍR ZIKMUND

Ředitel akciové společnosti ZKL – Výzkum a vývoj Vladimír Zikmund je absolventem strojí fakulty ČVUT. Promoval v roce 1980 a hned po škole nastoupil do Výzkumného ústavu pro valivá ložiska v Brně, ředitelem ZKL – Výzkum a vývoj je od roku 2000. Intenzivní a dlouhodobé spolupráce společnosti s VUT v Brně si velmi cení, právě odborníci z VUT se rovněž podíleli i na společných projektech, které v posledních letech získaly významná ocenění.

Můžete stručně charakterizovat alešpoň některé společné projekty?

Skutečně již můžeme hovořit o tradiční spolupráci mezi ZKL a VUT, která byla umožněna na jedné straně odborností vysokoškolských učitelů a na druhé zase potřebami řešení úkolů v souvislosti s vývojem nových ložisek a zaváděním nových technologií pro jejich výrobu. Samozřejmě že k tomu přispívá i skutečnost, že sídlíme v Brně. Postupné rozšiřování spolupráce bylo iniciováno jednak požadavky automobilového průmyslu na výpočty ložisek, jednak zaváděním nových technologií v ZKL Brno. Nejdříve jsme zadávali odborným pracovníkům VUT jednotlivé úkoly, jako například výpočet průběhu napětí ve speciálním ložisku s přírubou. Později jsme začali využívat i odborných znalostí některých učitelů k oponentním posudkům různých projektů. Intenzivnější spolupráce v posledních čtyřech letech byla umožněna díky společné účasti v programech na podporu výzkumu a vývoje, které vypisuje Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. V současnosti společně pracujeme na čtyřech projektech. V této souvislosti bych rád zmínil profesora Švejcara z Ústavu materiálového inženýrství strojí fakulty, který je pro nás v současnosti asi nejvýznamnějším partnerem při řešení většiny projektů.

Získal některý ze společných projektů i nějaké ocenění?

Výrobky ZKL získaly v posledních letech několik významných ocenění. Od roku 2002 jsme získali například třikrát prestižní Zlatou medaili na MSV v Brně. Prakticky na všech se nějakým způsobem podílel někdo z VUT. Buď jako autor oponentního posudku, nebo jako spoluřešitel. Nejzřetelnější podíl

má VUT na poslední Zlaté medaili z MSV v Brně v roce 2008 za soudečková ložiska nové generace NEW FORCE, která jsou výstupem projektu FT-TA3/134 programu TANDEM.

V čem je taková spolupráce pro vaši společnost přínosná?

Můžeme tímto způsobem využívat kapacity odborníků a speciálního strojového vybavení, které bychom si nemohli dovolit pořídit, a kromě toho nám přináší spolupráce s VUT neustálé doškolení a doplňování odborných vědomostí. Domnívám se, že i pro akademickou sféru je spolupráce s průmyslem přínosná v získávání praktických informací takřkajíc „ze života“.

Zaměstnává Vaše společnost absolventy VUT v Brně? Jaká je jejich odborná úroveň?

Myslím, že naprostá většina našich zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním jsou absolventy strojí fakulty VUT. I když já sám jsem vystudoval strojí fakultu v Praze na ČVUT. Když jsem po promoci nastoupil do Výzkumného ústavu pro valivá ložiska v Brně, mí spolužáci se divili, o nějakém výzkumáku pro ložiska neměli v Praze ani tušení. Prostě řadili ložiska mezi šroubky, maticky a další běžně nakupované součástky. Své alma mater a jejích učitelů si velice vážím, ale myslím si, že právě v oboru, který se mi stal životním, měli absolventi strojí fakulty VUT výhodu hlubších znalostí v oboru valivých ložisek. Zcela jistě to bylo i přičiněním profesora Boháčka na katedře Částí strojů a lidí kolem něj.

Jak by měl podle Vás vlastně vypadat ideální absolvent z hlediska potřeb Vaší firmy?

Nemusel by se nic učit a ihned po nástupu by se mohl plně zapojit do pracovního procesu. Ale takové ideály školy neprodukuje. Důležité je, aby byl absolvent ochotný na sobě pracovat i dál a uměl přemýšlet o tom, co se po něm chce. Měl by být pečlivý a spolehlivý v dotahování práce do konce. Jako velmi důležitou vlastnost vidím i schopnost komunikace a týmové práce, aniž by se přitom nechal převálcovat zažitými zvyklostmi starších. Jako ředitel firmy bych asi uvítal absolventy již proškolené na míru, kterým není nutné po přijetí věnovat tolik pozornosti. Ale osobně dávám asi přednost lidem se širším vědomostním přesahem a zájmem o to, něco nového se naučit.

Plánujete i nějakou další spolupráci s VUT v Brně?

Přišli jsme na trh s prvními ložisky nové generace NEW FORCE. Určitě budeme chtít tento sortiment dál rozšiřovat. Významnou oblastí, které se budeme i nadále věnovat, jsou ložiska pro kolejová vozidla a třetí oblastí, na které v ZKL intenzivně pracujeme, jsou velkorozměrová ložiska. Na řešení všech těchto programů se již VUT podílelo a zcela jistě bude i nadále. Důkazem toho, že počítáme se vzájemnou spoluprací i v budoucnu, jsou podpisy generálního ředitele koncernu ZKL Ing. Prášila, CSc., na memorandech o budoucí spolupráci v projektech CEITEC a NETME. Kromě smluvní spolupráce na zmíněných projektech výzkumu a vývoje se snažíme vytvářet prostor pro praxi studentům magisterského studia. Již několik z nich tímto způsobem bylo u nás zapojeno do řešení různých úkolů. Například v současné době právě připravujeme zadání diplomové práce pro dva studenty strojí fakulty.

(hej)

VUT ZVOLILO KANDIDÁTA NA REKTORA

Jitka Vanýsková

Akademický senát VUT v Brně na svém řádném zasedání 27. října 2009 zvolil kandidáta na jmenování rektorem pro období únor 2010 až leden 2014. Je jím znovu současný rektor školy prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, který byl jediným kandidátem na tuto funkci. V tajném hlasování se pro něj vyslovilo 24 z 27 členů Akademického senátu VUT (24 členů hlasovalo pro, 3 hlasy byly neplatné). Karel Rais vyjádřil své potěšení nad tak silným mandátem.

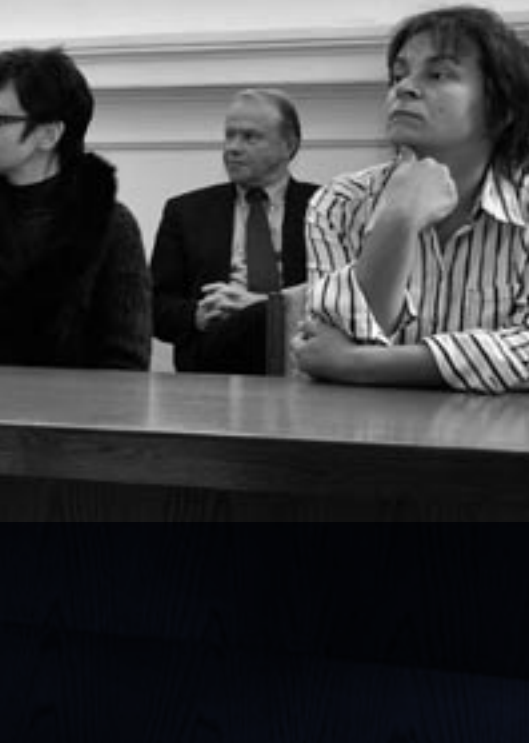
„Protože z teorie managementu vím, že úspěch každého manažera je založen především na komunikaci, chtěl bych pokračovat při řešení strategických problémů univerzity ve své dosavadní spolupráci s Akademickým senátem,

v komunikaci s akademickou obcí VUT a studenty,” řekl profesor Rais členům Akademického senátu bezprostředně po vyhlášení výsledků voleb.

Nově zvolený kandidát na jmenování rektorem prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, si vybral pro období únor 2010 až leden 2014 tým spolupracovníků:

- prorektor pro studium a záležitosti studentů – doc. RNDr. Miloslav Švec, CSc.
- prorektor pro tvůrčí rozvoj – prof. RNDr. Michal Kotoul, DrSc.
- prorektor pro informační a komunikační technologie – prof. Ing. Pavel Jura, CSc.
- prorektor pro strategický rozvoj – prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc.

SUMMARY

On 27th October, the BUT Academic Senate elected a candidate to be appointed rector. This time, it was again the current rector prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA., who was the only candidate for this position. In a secret ballot, he received 24 votes from 27 members of the university academic senate. Professor Karel Rais expressed satisfaction with such a strong mandate.

"Since the theory of management teaches us that every manager's success is based on communication, I would like to concentrate on the university's strategic problems in communication with the BUT academics and students", said Professor Rais. According to his words, also in his upcoming new term, he plans to further improve BUT's present position of a good European technical university thus proving the thought often expressed in a university environment that quality university education is moving to Brno.

- prorektor pro vnější vztahy a marketing – jméno bude upřesněno k 1. 2. 2010 po diskusi s vedením FaVU

- kvestor – Ing. Vladimír Kotek, MBA

Statutární zástupce bude jmenován na základě diskuse v týmu. Součástí týmu bude také nominovaný zástupce reprezentace studentů VUT.

PŘEDVOLEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

V úterý 20. října se od 14 hodin konalo předvolební shromáždění v aule Fakulty stavební, druhé pak probíhalo v posluchárně Fakulty podnikatelské ve čtvrtek 22. října od 14 hodin. Obě předvolební shromáždění řídila předsedkyně volební a návrhové komise doc. Ing. Eva Münsterová, CSc.

Programové prohlášení kandidáta Karla Raise na jmenování rektorem VUT najdete na www.vutbr.cz.

Prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA (60)

Rektorem VUT Brno je od února 2006. Původním vzděláním informatik, vystudoval obor samočinné počítače (1972). Postupně se specializoval na operační a systémovou analýzu, problematiku tvorby znalostních systémů, rozhodování v podniku a řízení rizik. Manažerské vzdělání MBA získal v roce 1994 na Nottingham Trent University (vyškolen i lektorem). Roku 2002 se na VUT habilitoval; dva roky nato se stal profesorem pro ekonomii a management. Šest let byl děkanem Fakulty podnikatelské VUT, v letech 2003–2006 prorektorem pro strategický rozvoj. Přednášel na Staffordshire University, Koperníkově univerzitě v Toruni či v různých MBA programech. Po roce 1989 byl konzultantem řady transformujících se podniků (Zetor, ŽĐAS, BVV, Zbrojovka Brno, Slovnaft Bratislava). Je autorem asi 150 odborných prací, 21 skript a jedenácti monografií. Žije v Brně. Má dvě děti. Podrobnější CV je na www.vutbr.cz.

KAREL RAIS: MUSÍME ZÍSKÁVAT MLADÉ LIDI

Po další čtyři roky povede VUT v Brně profesor Karel Rais. Jen zdánlivě ale vstupuje podruhé do stejné řeky. To, jak se bude měnit pomyslný reliéf okolí jejího toku, na co bude nutné reagovat, lze nyní jen těžko odhadovat. Moje vize je dostat VUT mezi nejlepší univerzity světa, plánuje však znovuzvolený rektor.

V čele VUT v Brně Vás čeká druhé volební období. Nemyslíte, že bylo lehčí začínat než pokračovat v nastaveném trendu?

Nyní vím daleko lépe, do čeho jdu, poprvé v tom bylo i trochu manažerské naivity. Moje plus teď je, že znám prostředí i spolupracovníky, a také věřím, že za ty čtyři roky jsme si jako vedení vypracovali solidní kredit u akademické obce. Doufám, že jsme vnímáni jako tým, který hraje za školu, a co řekne, se snaží splnit.

Vysoké školy, VUT v Brně nevyjímaje, bojují s podfinancováním. Nemáte obavy z nedostatku peněz, kterých v krizi bude možná ještě méně?

Současnou krizi chápu jako výzvu. Podfinancování je zejména v prostředcích na pedagogiku a nezbyvá než hledat další externí zdroje. A na ty jsme si na VUT ukázali a snažíme se je využít. Pokud se týká například zdrojů z Evropské unie, už jsme dosáhli i řady úspěchů. Minimálně miliardu, byť rozloženou na tři roky, máme již obrazně řečeno pod střechem a v podstatě je velká pravděpodobnost, že podporu pro nejméně další dva projekty také brzy dostaneme. Další zdroj tvoří spolupráce s průmyslem při uplatnění inovací – je příkladné, když některé fakulty jsou schopny třicet až padesát procent rozpočtu na vědu a výzkum získat z vnějších zdrojů. Snižovat přímou pedagogickou zátěž je pak plně v kompetenci fakult a každá si může optimalizovat svoje náklady, prověřit, jestli studijní programy jsou optimálně rozloženy, jestli neučí zbytečně moc

hodin. Nezanedbatelná je spolupráce se zahraničními univerzitami, další možná cesta je i získávání prostředků z placeného kombinovaného studia.

Takže shrnuto: situace je vážná, ale není nijak dramatická. Zatím nás spíše inspiruje ke hledání nových možností.

Mohl byste zkusit definovat postavení VUT mezi ostatními školami v tuzemsku?

Existují nejrůznější domácí žebříčky, které v pravidelných intervalech zveřejňují česká média. Ve srovnání s mezinárodními hodnoceními nejsou ale zdaleka tak objektivní, nabízejí například jednokriteriální hodnocení a ani počet respondentů není příliš vysoký. Navíc tito lidé často jsou nebo byli s hodnocenými univerzitami v kontaktu. Proto osobně respektuji spíše výsledky mezinárodních hodnocení. Přece jen je rozdíl, když nás hodnotí víc než deset tisíc nezávislých respondentů ze zahraničí, než když nás například hodnotí člověk, který nedlouho předtím musel ukončit svůj zaměstnanecký poměr na VUT. Ve světovém měřítku se pravidelně umísťujeme v nejlepší pětistovce škol, před námi je jen Karlova univerzita a letos se před nás dostalo i ČVUT. Domnívám se proto, že VUT má vysoký kredit a nestojíme si špatně. Navíc je potřeba vnímat i fakt, že teprve v poslední době do hodnocení vstoupila asi stovka asijských univerzit, ale my se stále držíme zhruba na stejné pozici i v této výrazně vyšší konkurenci.

A zvuk VUT ve světě?

Například z pozice zahraničních firem jsou naši absolventi velmi vyhledáváni. Máme také více než sto bilaterálních smluv se zahraničními školami, fakticky s nejvýznamnějšími univerzitami Evropy a Ameriky. Z tuzemských škol pouze VUT v Brně a Vysoká škola ekonomická v Praze získaly ocenění ETCS a DS Label, což znamená, že naše kredity jsou akceptovatelné celým evropským systémem. V počtu výměny studentů a učitelů zaujímáme mezi šestadvaceti českými a moravskými veřejnými školami přední místo v rámci České republiky. Máme více než dva tisíce zahraničních studentů, jeden z mnoha úkolů je dostat k nám i zahraniční učitele, kteří by tu trvale vyučovali. Zatím jsou to spíše ojedinělé vlaštovky. Dlouhodobě je velmi dobře nastavená spolupráce s anglickými a ruskými univerzitami. Nyní se snažíme proniknout na trh Středního a Blízkého východu. Jedna z našich preferencí je i snaha získat studenty z tradičních evropských destinací, zejména do oblastí Ph.D. studií.

Zahraníční studium a stáže vyžadují dokonalé zvládnutí cizích jazyků. Jaká je vybavenost studentů VUT? Neplatí stále, že škola technického typu tuto oblast zanedbává?

Angličtina je po češtině vlastně druhým standardním jazykem na VUT. Investovali jsme do toho, aby každý bakalář uměl anglicky na takové úrovni, která mu umožní komunikovat. Zvýšili jsme i počet učitelů, abychom tento strategický cíl, který jsme si vytýčili zhruba

před šesti lety, splnili. Na některých fakultách požadujeme, aby studenti zvládli vedle angličtiny i němčinu, i když na nižší úrovni. Dbáme i o zdo-konalování v dalších dovednostech, jako je vyjednávání v obchodním styku, právní povědomí, time manage-ment a podobně. Rádi bychom, aby se změnil pohled na absolventa VUT jako na toho, kdo má sice perfektní technické znalosti, ale „měkké doved-nosti“ mu chybí.

Jak se VUT v Brně daří v oblasti vědy a výzkumu?

Dobře, o čemž svědčí konkrétní výsledky i to, že jsme schopni na třech nosných fakultách – FAST, FEKT a FSI – získat skoro polovinu rozpočtu z vnějších zdrojů. Ale nejen na nich, stejně to platí i pro Fakultu informač-ních technologií, která má velmi kvalitní výzkum i ve srovnání se špičkovými zahraničními univerzitami. Z úspěchů poslední doby můžeme připomenout třeba už v pořadí třetí letadlo, které vymysleli a realizovali kolegové z Fa-kulty strojního inženýrství a které před-stavili na brněnském výstavišti. Ale podobných příkladů je celá řada, na každé fakultě bychom našli vědeckou aktivitu, která má konkrétní výstup do praxe. Kromě zajištění materiálových předpokladů se ale nyní musíme sou-sředit na získání dvou stovek mladých vědců, kteří by se měli rekrutovat buď z řad našich doktorandů, nebo ze zahraničí. Měli bychom vytvořit takový systém pobídek, abychom sestavili tým, který bude dělat vědu minimálně na evropské úrovni.

Když jste před čtyřmi roky nastu-poval jako rektor, zhruba čtvrtina vědeckých pracovníků byla star-ších šedesáti let, další čtvrtina pak byla ve věku od 50 do 59 let. Změ-nilo se to?

Myslím, že ano. Na každé vědecké radě „vytvoříme“ dva až tři profesory, věkový průměr se určitě zlepšil. V klidu ale zůstat nemůžeme, už s ohledem na velké cíle v oblasti excelentního výzkumu. Musíme získávat mladé lidi. Což ale neznamená, že když je někdo mladý, má automaticky vyhráno. Musí skutečně prokázat, že je hoden titulu docenta nebo profesora, už v kon-textu toho, co se stalo v Plzni – což se u nás opravdu neděje, ale i to je další důvod, proč takové věci hlídat. Chci jen zdůraznit, že podpora mladých neznamená, že ti starší by měli mít důvody k obavám.

Ve svém programovém prohlá-šení jste uvedl, že příští rok chcete znovu pozvat komisi EUA, aby nezávisle zhodnotila kvalitu a čin-nost univerzity. Co si od toho kroku slibujete?

Mimo jiné potvrzení, zda jsme naši univerzitu za ty uplynulé roky posunuli směrem k univerzitní evropské špičce. Hodnocení VUT provede skupina nezávislých expertů, kteří prostředí evropských univerzit znají dost dobře. Jejich analýza by měla být podkladem pro nalezení slabých míst a následně využita pro případnou úpravu stra-tegických plánů a dlouhodobých záměrů školy pro léta 2010 až 2015.

Jaká je vaše vize budoucnosti VUT v Brně?

Chci, abychom dál rozvíjeli kvalitní mezinárodní pedagogiku a aby se naši studenti mohli uplatňovat za hranicemi, zatímco zahraniční učitelé by v daleko větší míře působili u nás. Současně se musíme soustředit na rozvoj výzkumu a inovační politiku, tedy na co největší propojení výsledků školy do praxe. K zabezpečení takových cílů potřebu-jeme kvalitní management, který bude schopen flexibilně reagovat na změny a který dokáže akademické obci for-mou dlouhodobého záměru říct, kam vlastně směřujeme. Moje vize je dostat se mezi nejlepší univerzity světa, pat-řit mezi respektované vysoké školy v Evropě, plné nejen zahraničních studentů, ale i učitelů a vědců. Věřím, že se tímto směrem pohybujeme.

Máte nějaký rektorský sen?

Jsem realista, takže spíš než sny mívám v noci rektorské můry. Například kvůli kontrolám úředníků, jejichž závěry musíme akceptovat, přestože jsou někdy proti zdravému rozumu.

Čtyři roky jako rektor máte za sebou, čtyři před sebou. Jak se funkce náročná také na čas pro-jevila ve vašem osobním životě? Byla rodina vůbec „ráda“, že jste znovu uspěl?

Kdybych neměl doma maximální pod-poru, nemohl bych znovu kandidovat. Ale jsem ženatý už dlouho a manželka ví, že kdybych neměl tuto, našel bych si jinou „hračku“. A tak mne nechává být, protože kdo si hraje, nezlobí.

(hej)

FEKT OSLOVILA 50 LET A OCENILA VYNIKAJÍCÍ PRACOVNÍKY

Na první říjnový den letošního roku připadl historický okamžik v akademickém životě zaměstnanců i studentů Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií. Na osmnáctou hodinu svolal děkan prof. Ing. Radimír Vrba, CSc., slavnostní akademické shromáždění k 50. výročí jejího založení. Vzhledem k významu chvíle byly pro akci vybrány reprezentativní prostory Městského divadla Brno a součástí programu se stalo i zhlédnutí představení rockového muzikálu Mozart!.

Při této slavnostní události se setkali profesori, docenti a další přední akademičtí pracovníci fakulty a spřátelených fakult, studenti bakalářského, magisterského a zejména doktorského studia, významní představitelé ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a důležité osobnosti průmyslu a výzkumu. Všichni společně si připomněli výročí fakulty. Protože nelze vypočítat všechny přítomné, z řady hostů jmenujme alespoň Ing. Evu Bartoňovou, první náměstkyni ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, a prof. Ing. Karla Raise, CSc., MBA, rektora VUT v Brně.

Celým večer prováděl zkušený moderátor a proděkan FEKT v jedné osobě prof. Vladimír Aubrecht. Hlavní proslov večera měl děkan fakulty prof. Radimír Vrba, který připomněl zásadní milníky ve stoleté historii elektrotechniky v Brně vedoucí až k založení elektrofakulty v roce 1959 a dále k postupnému vybudování dnešní Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií. Uvedl, že za půlstoletí existence fakulty ji úspěšně dokončilo přibližně 30 tisíc bakalářů, inženýrů a doktorandů. Fakulta od svého založení kontinuálně rostla. Nyní je třetí největší z osmi fakult VUT v Brně a má dvanáct samostatných ústavů. Počet studentů se ustálil na hodnotě přibližně 4500 studentů, z nichž zhruba 350 je doktorandů.

Fakulta je také velmi úspěšná ve výzkumu a spolupráci s průmyslem, čehož důkazem je fakt, že přibližně 55 procent příjmů fakulty je tvořeno získanými granty, projekty a přímou hospodářskou spoluprací s praxí. Jde o moderní a žádaný trend, kdy fakulta cíleně směřuje stát se fakultou výzkum-

nou, o čemž svědčí i její zapojení do připravovaných regionálních center a centra excelence CEITEC v OP VVI. V hodnocení vzdělávání a výzkumu srovnatelných technických fakult se FEKT pravidelně umísťuje na předních místech, pokud ne rovnou na místě prvním.

Vyvrcholením slavnostního shromáždění bylo vyjádření upřímného poděkování za práci pro fakultu předáním Cen děkana a Pamětních listů k 50. výročí založení fakulty.

OCENĚNI BYLI:

Prof. Detlef Richter (Hochschule RheinMain, Wiesbaden, SRN). Cena děkana byla udělena za osobní přínos a aktivní nasazení při mnohaletém rozvoji vzájemné spolupráce promítající se jak do výuky, tak do výzkumu v oblasti zpracování číslicových signálů včetně společného vedení doktorandů a zabezpečování odborných pobytů pro doktorandy FEKT na německých výzkumných pracovištích.

Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc. (Ústav automatizace a měřicí techniky FEKT). Cena děkana byla udělena za významný přínos v oblasti automatizace jak v národním, tak i mezinárodním měřítku a za celoživotní pedagogickou a řídicí práci v rámci fakulty i celého VUT.

Prof. Ing. Josef Čajka, DrSc. – in memoriam († 27. 7. 2009 ve věku 90 let). Cena děkana byla udělena za významný přínos v budování fakulty ve funkci proděkana pro vědecko-vý-

zkumnou činnost a dále za mimořádné pedagogické a vědecké počiny.

Prof. Ing. Jiří Svačina, CSc. – in memoriam († 22. 8. 2009 ve věku 61 let). Cena děkana byla udělena za celoživotní obětavou práci pro VUT, za mimořádný přínos při tvorbě současné struktury bakalářského, magisterského a doktorského studia a za významné výzkumné práce v oblasti analýzy mikrovlnných obvodů.

RNDr. Vlasta Krupková, CSc. (Ústav matematiky FEKT). Pamětní list byl udělen za obětavou práci ve funkci předsedkyně Akademického senátu fakulty, aktivní zapojení v Radě vysokých škol a také za přínos k rozvoji výuky matematiky na technických oborech.

Helena Kašparová. Pamětní list byl udělen za dlouholetou bezchybnou práci při vedení sekretariátu děkana během funkčních období celkem šesti děkanů.

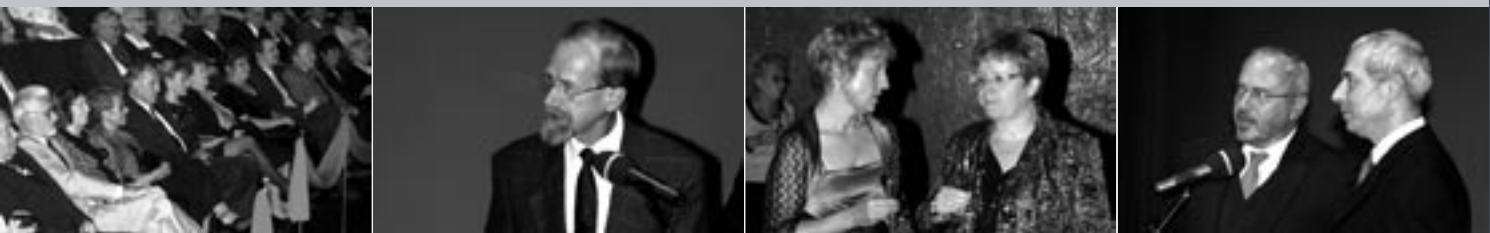
Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc. (Ústav elektrotechnologie FEKT). Pamětní list byl udělen za výrazný přínos k rozvoji fakulty i VUT ve funkci děkana FEKT a prorektora VUT pro vnější vztahy a zahraniční styky, a dále za významný přínos k rozvoji výzkumu v oblasti elektrochemických a fotovoltaických zdrojů elektrické energie.

Prof. Ing. Juraj Valsa, CSc. Pamětní list byl udělen za mimořádné zásluhy o rozšíření pedagogických i výzkumných aktivit naší fakulty v oboru teoretické a experimentální elektrotechniky

SUMMARY

On 1st October, teachers and students of the BUT Faculty of Electrical Engineering and Communication commemorated the faculty's 50th anniversary at a special meeting held in the Brno Municipal Theatre. The highlight of the evening was an address by Professor Radimír Vrba, dean of the faculty, in which he mentioned all the key historic milestones that had paved the way to the establishment of the faculty in 1959.

Prof. Ing. Ivo Provazník, Ph.D.
proděkan pro vnější vztahy FEKT

a za rozvoj fakulty ve funkcích proděkana a prorektora.

Prof. Ing. Jaromír Brzobohatý, CSc. (Ústav mikroelektroniky FEKT). Pamětní list byl udělen zejména za mimořádné zásluhy o vybudování moderního oboru mikroelektroniky v domácím i mezinárodním měřítku zapojením fakulty do prvních mezinárodních projektů TEMPUS.

Prof. Ing. Vladimír Šebesta, CSc. (Ústav radioelektroniky FEKT). Pamětní list byl udělen za významný přínos

k rozvoji oboru teorie informace a zpracování signálů zejména v oblasti sdělovací techniky a za významné pedagogické aktivity.

Prof. Ing. Vítězslav Hájek, CSc. (Ústav výkonové elektroniky a elektrotechniky FEKT). Pamětní list byl udělen za dlouholetou významnou činnost v oblasti vědy a pedagogiky, za rozvoj rozsáhlé úspěšné spolupráce s průmyslovými partnery a za reprezentaci VUT v celospolečenských organizacích.

V roce 2010 má akademická obec Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií znovu možnost a důvod se sejit – tentokrát u příležitosti 100. výročí zahájení regulérní výuky elektrotechnického inženýrství na VUT v Brně a položení základů elektrotechnické fakulty. Přejme si, aby mezitím fakulta pokračovala ve svých výborných výsledcích a byla úspěšná například při získávání financování připravených zásadních projektů operačního programu Věda a výzkum pro inovace.

JAK ŠLY DĚJINY:

Rok 1899 – Císař František Josef I. podepsal 19. 9. 1899 výnos o zřízení první C. k. české vysoké školy technické v Brně jako první české vysoké školy na Moravě (založení dnešního Vysokého učení technického v Brně).

Rok 1905 – Byla zahájena výuka prvních elektrotechnických disciplín na VUT.

Rok 1908 – Výnosem c. k. ministerstva kultu a vyučování z 31. 5. 1908 byla zřízena stolice konstruktivní elektrotechniky, o jejíž vybudování se mimořádnou měrou zasloužil Prof. Vladimír List, který na českou vysokou školu technickou přešel z místa šéfinženýra elektrotechnického závodu Fr. Křižík v Praze-Karlíně.

Rok 1910 – Nejvyšším rozhodnutím Jeho Veličenstva z 10. 2. 1910 bylo povoleno dlouho žádané rozdělení dosavadního strojínského odboru na oddělení strojínského inženýrství a oddělení elektroinženýrství, z něhož vzápětí vznikl odbor elektroinženýrství. A to je tedy rok, který můžeme již s plnou platností považovat za datum původního vzniku základů budoucí Fakulty elektrotechnické.

Rok 1959 – Zákonem byla zřízena Fakulta elektrotechnická. Výuka na nové fakultě byla zahájena 1. 9. 1959, prvním děkanem se stal prof. Jan Kalendovský. Začátky fakulty byly velmi skromné; měla v té době pouze pět kateder: elektrotechnických nauk, elektrických strojů a přístrojů, elektroenergetiky, radiotechniky a linkové techniky. Řada akademických pracovníků na těchto katedrách přešla z Vojenské technické akademie v Brně.

Rok 1993 – Jako reflexe na rozvoj informatiky a tlak Ústavu informatiky a výpočetní techniky byla fakulta přejmenována na Fakultu elektrotechniky a informatiky.

Rok 2002 – V souvislosti s přechodem na strukturované studium bakalářské, magisterské a doktorské a současně působením tlaku pracovníků Ústavu informatiky a výpočetní techniky vznikla dceřiná fakulta, Fakulta informačních technologií. Naše fakulta byla v roce 2002 přejmenována na Fakultu elektrotechniky a komunikačních technologií. Na rozdíl od jiných českých a slovenských technických univerzit se podařilo udržet oddělení informatické větve bez vášní a obě fakulty nyní spolu žijí v harmonickém vztahu a spolupracují.

VELETRH VZDĚLÁVÁNÍ GAUDEAMUS LETOS LÁMAL REKORDY

Mgr. Kamila Skripalová

Nejlepší expozici veletrhu Gaudeamus 2009 se může pochlubit Vysoké učení technické v Brně. V průběhu letošního říjnového veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání na brněnském výstavišti o tom rozhodla komise složená ze studentů středních a vyšších odborných škol. Vysoké učení technické tak obstálo v konkurenci dalších 21 vystavujících škol. Druhé místo získala Univerzita obrany a třetí Univerzita Pardubice.

„Studenti v komisi hodnotili nejenom schopnost expozice zaujmout návštěvníka a podnítit jeho zájem, ale také ochotu a vstřícnost zástupců školy při poskytování informací o studiu,“ uvedl Ing. Pavel Mikula, organizační garant veletrhu. Hodnotících kritérií bylo podle něj celkem 11 a soutěž se jistě dočká svého pokračování i v příštích ročnících veletrhů Gaudeamus. Ten letošní, který se uskutečnil od 20. do 23. října, mimo jiné překonal hned čtyři rekordy. Veletrh navštívilo nejvíce

návštěvníků – branami výstaviště jich prošlo téměř 33 tisíc. Vystavovalo zde nejvíce tuzemských vzdělávacích institucí a nejvíce zahraničních vystavovatelů a ti všichni se prezentovali na dosud největší výstavní ploše.

Státní správa, vystavovatelé i diváci věnovali veletrhu Gaudeamus značnou pozornost a přikládali mu velký význam. Na veletrhu bylo zastoupeno 208 univerzit, vysokých a vyšších odborných škol, více než 250 fakult a přes 3500 studijních oborů, které lze studovat v České republice nebo na zahraničních školách. Nad letošním veletrhem převzala záštitu ministryně školství PhDr. Miroslava Kopířová, hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Michal Hašek, primátor města Brna Roman Onderka a tradičně i rektor Vysokého učení technického v Brně prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA.

Na veletrhu vystavovaly všechny české univerzity, vysoké školy a větší vyšší odborné školy a rovněž renomované zahraniční univerzity a vysoké školy ze zemí Evropské unie a dalších světových velmocí. Nejvíce zahranič-

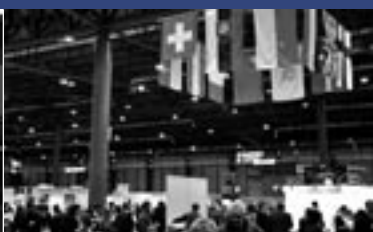
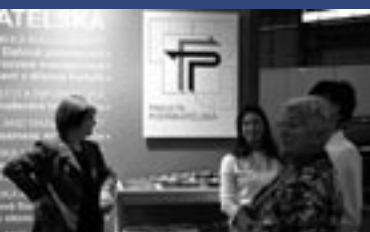
ních vystavovatelů přijelo z Finska, Slovenska, Velké Británie, Německa, Rakouska, Holandska, Belgie, Polska a Francie. O české studenty projeví v letošním roce zájem také čínské univerzity. Celkem 29 čínských univerzit na veletrhu nabízelo studium v angličtině za velmi výhodných podmínek a výměnné studijní pobyty.

Šestnáctý ročník veletrhu už druhým rokem nabídl také doprovodný program s názvem Věda pro život. „Jeho cílem je umožnit budoucím studentům nahlédnout do náplně studia a zajímavostí, které se mohou ve škole naučit,“ upřesnil Ing. Mikula. Podle něj má Věda pro život studentům pomáhat při rozhodování o budoucím studiu, rozšířit jejich obzor, přiblížit náplň jejich budoucího studia a zformovat představu o budoucím uplatnění. Pořadatelé i vystavovatelé veletrhu se shodli, že letos zaznamenali znovuoživení zájmu o technické obory. Jedním z možných vysvětlení tohoto trendu je fakt, že i nyní, v době krize, průmyslové firmy poptávají právě pracovníky vzdělané v technických oborech

SUMMARY

Brno University of Technology can boast the best stand at the Gaudeamus education fair held on the Brno exhibition grounds. This was decided by a committee of students of secondary and advanced vocational schools. This means the BUT is the best of the twenty-one exhibiting schools. Seen by almost 33 thousand visitors, this year's Gaudeamus took place from 20th to 23rd October. There were 208 universities, and advanced vocational schools represented at the fair as well as over 250 faculties. The visitors could choose from more than 3500 specialisations studied at Czech or foreign universities.

a odborníky z těchto oblastí. Poptávka samozřejmě ovlivňuje i platovou politiku. Nejatraktivnější pro uchazeče o studium se stávají ty programy, kde se prolínají dva a více oborů.

Vysoké učení technické v rámci tohoto doprovodného programu prezentovalo celou řadu atraktivních exponátů. Návštěvníci si mohli prohlédnout elektromobil, vyzkoušet letecký тренаžér pro profesionální piloty, otestovat se prostřednictvím siloměru, poslechnout si hru na elektrické hudební nástroje, dozvědět se něco o zpracování zvuku nebo třeba o mechatronických systémech. Všechny prezentované vynálezy, zajímavé vědecké poznatky a špičkové technologické novinky si návštěvníci mohli na výstavišti hned sami vyzkoušet. Podrobnější informace, fotografie z veletrhu a statistiky lze nalézt na www.gaudeamus.cz.

REKTOŘI ČÍNSKÝCH UNIVERZIT NAVŠTÍVILI FAKULTU INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ VUT V BRNĚ

SUMMARY

A group of 40 top officials from 29 Chinese higher-education institutions came to the Gaudeamus education fair to present their universities. On this occasion, they also paid Brno University of Technology a visit. BUT rector Professor Karel Rais welcomed them at a Cartesian monastery turned into the campus of the Faculty of Information Technology in Božetěchova Street in Královo Pole. He told them about the history and present of this university. The guests enjoyed a short presentation of state-of-the-art technology used by the Speech@FIT research group for speech recognition.

Na veletrh Gaudeamus přijelo představit své univerzity čtyřicet představitelů vrcholového managementu z 29 čínských vysokých škol. Při té příležitosti navštívili Vysoké učení technické v Brně. Rektor VUT Karel Rais je přivítal na půdě Fakulty informačních technologií, v areálu kartuziánského kláštera na Božetěchově ulici v Králově Poli. Seznámil je s historií i se současným stavem a perspektivou brněnské techniky. Delegaci zaujala krátká prezentace špičkových technologií v oblasti zpracování řeči skupiny Speech@FIT. Při prohlídce kampusu FIT VUT v Brně byli nadšeni jedinečným areálem, ve kterém se mistrně propojilo 21. a 14. století.

Zástupci čínských univerzit projeví vážný zájem o studijní pobyty na brněnské technice.

„Z naší diskuse s čínskými rektory byl potvrzen oboustranný zájem o výměnu studentů a mladých doktorandů. Uvítali jsme jejich návrh, aby se nejednalo o jednorázovou akci, ale

o dlouhodobější kontakty,“ řekl rektor VUT v Brně Karel Rais.

V souvislosti s diskusí o projektech OP VaVpl, na které VUT získalo finanční podporu ze Strukturálních fondů EU, uvedl rektor: „Potřebujeme a uvítáme mladé vědce z celého světa, tudíž i z Číny, kteří by nám zejména v oblasti materiálových, komunikačních, informačních a dalších technologií doplnili mezinárodní výzkumné týmy.“ Profesor Jan M. Honzík z Fakulty informačních technologií seznámil čínské hosty s principy Boloňského procesu – kreditového systému studia na VUT a významu doplňku diplomu ECTS Label – a vyjádřil přesvědčení, že návštěva čínské delegace je první významnou vlašťovkou průlomu do prostoru spolupráce ve vzdělávací a vědecké oblasti. „Návštěva tak silné delegace z tak vzdálené země je potvrzením významu i internacionality veletrhu Gaudeamus,“ uvedl zakladatel Gaudeamu profesor Honzík.

Jitka Vanýšková

ÚSPĚCH BRNĚNSKÉHO PROJEKTU „NETME CENTRE“

SUMMARY

The New Technologies for Mechanical Engineering (NETME) Centre, a project of the BUT Faculty of Mechanical Engineering designed to build a modern research and development centre with direct links to applications receiving 750 million CZK from the EU funds, was evaluated as the best prepared project of the Czech Republic in the category of regional research and development centres across specialisations.

Na své konto si Vysoké učení technické v Brně může připsat další úspěch. Projekt Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně NETME Centre (New Technologies for Mechanical Engineering – Nové technologie pro strojírenství), umožňující čerpat prostředky z evropských fondů ve výši tři čtvrtě miliardy korun na vybudování moderního výzkumného a vývojového centra s přímou vazbou na aplikační sféru, byl vyhodnocen jako nejlépe připravený projekt z celé České republiky v oblasti regionálních výzkumných a vývojových center z různých oborů. NETME Centre se tak stává zároveň prvním projektem v Brně, u kterého je přidělení finančních prostředků z EU jisté. V průběhu následujících tří let tak vznikne centrum, které se svojí činností bude specializovat na vývoj a výzkum v oblasti konkurenceschopného strojírenství a souvisejících odvětví.

Hlavní cíle NETME centra spočívají v zajištění efektivní spolupráce s průmyslovou a jinou komerční sférou, zajištění přenosu znalostí a výsledků dosažených v oblasti vědy a výzkumu do aplikační sféry a v neposlední řadě se bude nemalou měrou podílet na uplatnění mladých perspektivních vědeckých, výzkumných a vývojových pracovníků a zajištění rozvoje jejich schopností. Velká část dotace bude prioritně využita na modernizaci a rozšíření přístrojového vybavení současných úspěšných výzkumných týmů fakulty (z nichž vzniklo pět divizí v rámci NETME centra), které bude využíváno jak pro řešení národních a mezinárodních grantů, tak především pro řešení zakázek smluvního výzkumu českých i zahraničních společností.

Cíle centra navazují nejen na dlouholetou tradici Fakulty strojního inženýr-

ství a na její stávající aktivity, ale i na tradici strojírenství a dalších oborů na Brněnsku a v Jihomoravském kraji obecně. O spolupráci s NETME centrem v předběžném průzkumu projevilo zájem již více než padesát národních a nadnárodních firem.

Vedoucí projektu prof. Petr Stehlík, který je iniciátorem a spoluvůdcem projektu NETME Centre, věří, že vznik centra umožní efektivní řešení řady aktuálních problémů v oblasti strojírenství i souvisejících odvětví (jako např. energetika a procesní průmysl), aktivní zapojení nejen pracovníků fakulty, ale zejména doktorandů i studentů do řady významných mezinárodních projektů a zároveň přispěje ke zvýšení zájmu o studium technických oborů z řad středoškolských studentů.

Jak již bylo uvedeno, centrum sestává z pěti divizí sdružujících výzkumné týmy s podobným charakterem činnosti.

Aktivity divize energetiky, procesů a ochrany životního prostředí jsou zaměřeny na energetické využití odpadů (včetně průmyslových kalů a kalů z čistíren odpadních vod) a biomasu, využití energie z odpadního tepla, čištění spalin či odpadních plynů, společnou výrobu tepelné a elektrické energie (kogeneraci), zlepšení tepelného komfortu v kabinách dopravních prostředků a interiérech budov či aplikace moderních tepelných procesů v metalurgii a strojírenství.

Divize mechatroniky zajišťuje výzkum a vývoj v oblastech aplikací mechatronického přístupu ve stavbě strojních zařízení za účelem zvyšování jejich užitečných parametrů (jedná se o teplotinové stroje, speciální elektrické stroje, výrobní stroje a průmyslové manipulátory) a souvisejících nových technologií na principech robotiky.

Moderní metody obrábění nalézají využití nejen ve strojírenství, ale i v medicínských aplikacích.

Výzkum konstrukce strojů a jejich optimalizace využitím prostředků simulace budoucí činnosti v provozu pomocí virtuální reality a pokročilého experimentálního výzkumu charakterizují aktivity divize virtuálního navrhování a zkušebnictví.

Divize letadlové a automobilní techniky je zaměřena na aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti transportní techniky se zaměřením na vyšší efektivitu a bezpečnost, snížení dopadů na životní prostředí a využití nejnovějších technologií.

Hlavní oblasti aplikace činnosti divize progresivních kovových materiálů se nacházejí v průmyslu dopravních prostředků a jejich komponent, zejména v oblasti vývoje materiálu na bázi lehkých neželezných slitin a kompozitů, a dále v oblasti zvyšování životnosti vysokoteplotních materiálů pro komponenty motorů. V energetice jsou aktivity zaměřeny na hodnocení životnosti materiálu, ve strojírenství potom mimo jiné na zvyšování funkčních vlastností nástrojových materiálů a konstrukčních materiálů pro stroje a zařízení.

NETME Centre je koncipováno tak, aby se činnosti jednotlivých výzkumných týmů doplňovaly a vzájemně posilovaly. Centrum se potom má stát významným partnerem pro spolupráci s průmyslovou sférou. „Základním pravidlem každé fungující spolupráce je skutečnost, že musí být výhodná a prospěšná pro všechny zúčastněné,“ dodává Petr Stehlík.

(ps)

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE IAHR V BRNĚ

Ing. Pavel Rudolf, Ph.D.

předseda organizačního výboru konference

Ve dnech 14.–16. října 2009 se v Brně uskutečnila mezinárodní konference IAHR (International Association for Hydraulic Research), pracovní skupiny se zaměřením na kavitaci a problémy dynamiky v hydraulických strojích a soustavách. Jednalo se o pokračování seminářů a konferencí konajících se s dvouletým odstupem již od roku 1983.

Organizátory celosvětově nejvýznamnějšího odborného zasedání v oblasti hydraulických strojů v roce 2009 byly Odbor fluidního inženýrství V. Kaplana z Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně a ČKD Blansko Engineering, a. s., předsedou vědeckého výboru konference byl prof. Ing. František Pochylý, CSc.

Na odborné setkání přijelo 130 odborníků z 23 zemí celého světa, a to jak z univerzit, tak z podniků a významných institucí. Nejpočetnější skupiny přicestovaly z Kanady, Norska, Švýcarska a Rumunska, nejvzdálenější účastníci byli z Japonska a Číny. Letošní zasedání pracovní skupiny se stalo největší akcí v její historii. Počet účastníků byl oproti minulým konferencím více než dvojnásobný.

Na zahájení promluvili děkan FSI VUT v Brně doc. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., a předseda sekce hydraulických strojů při IAHR prof. François Avellan z Ecole Polytechnique Federale de Lausanne. Oba zdůraznili

tradici výzkumu hydraulických strojů v našem regionu, počínaje V. Kaplanem, výrobu vodních turbín a čerpadel v regionu Moravy i současné úspěšné výsledky výzkumu na Odboru fluidního inženýrství V. Kaplana (vývoj vírové turbíny, nové poznatky při studiu dynamiky hydraulických strojů a další).

Během dvou dnů bylo odpřednášeno 46 příspěvků, dalších 15 bylo prezentováno v rámci poster sekce. Autoři se soustředili na experimentální studium a výpočtové simulace kavitace, tedy proudění s fázovou přeměnou kapaliny na sytou páru při běžné teplotě, interakci proudění a kmitání součástí vodních turbín a čerpadel, tlakové pulzace a regulaci provozu hydraulických strojů. Ze zmíněného výčtu je zřejmé, že většina příspěvků měla interdisciplinární charakter spojující oblasti mechaniky tekutin, tuhých těles, mechatroniky a automatizace. Prezentované výzkumné oblasti odpovídají problémům, se kterými se potýká sou-

časná energetika. Vodní elektrárny se staly významným regulačním prvkem elektrické soustavy, což vyžaduje jejich provoz ve velmi širokém pásmu průtoků, tedy i v provozních oblastech, které pro turbíny představují nebezpečí z hlediska mechanické pevnosti a stability. Nová řešení se hledají v otáčkové regulaci elektrických generátorů nebo možnosti řízeného ovlivňování proudění na výstupu z oběžného kola turbíny. Při návrhu hydraulických strojů i metod jejich regulace se využívá složitých výpočtových algoritmů a principů umělé inteligence.

V rámci doprovodného programu navštívili účastníci konference expozici vodní energetiky Technického muzea v Brně a přečerpávací vodní elektrárnu Dalešice. Většina z nich opakovaně vyjádřila obdiv k výrazné průmyslové tradici regionu i současné spolupráci mezi podniky a VUT v Brně.

Tradicí konference je, že aktivně prezentující účastníci jsou zproštěni

poplatků, což klade velké nároky na hostitele, kteří musí zajistit dostatečné množství finančních prostředků. Naštěstí se i za současné nepříznivé situace podařilo najít sponzory z řad výrobních a inženýrských firem i významných producentů elektrické energie, kteří si uvědomili, že jedno

z východisek z ekonomické krize je podpora výzkumu a investice do inovací. Značnou podporu představoval i projekt ESF v rámci operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ s názvem „Znalosti a dovednosti v mechatronice – transfer inovací do praxe“.

SUMMARY

A conference of the International Association for Hydraulic Research (IAHR) – a working group focussing on cavitation and problems of dynamics in hydraulic machines and systems – was held in Brno from 14th to 16th October 2009. This is another of the series of seminars and conferences taking place biannually since 1983. Attended by 130 experts from 23 countries of the world, this year's most important meeting of world experts in hydraulic machines was organized by the Kaplan Department Of Hydraulic Machines at the BUT Faculty of Mechanical Engineering and ČKD Blansko Engineering a.s. During the two conference days, forty-six papers were presented with others appearing in the poster section.

NEJVÍCE INOVATIVNÍCH PROJEKTŮ PODPOŘÍ MĚSTO BRNO NA VYSOKÉM UČENÍ TECHNICKÉM

Slavnostní losování v Rytířském sále na Nové radnici statutárního města Brna 4. října v odpoledních hodinách zakončilo pilotní výzvu projektu „inovační vouchery“. Tajemník magistrátu Pavel Loutocký a koordinátor oborových koncepcí města Jakub Rybář vylosovali 36 podnikatelů, jejichž projekty spolupráce s brněnskými univerzitami budou podpořeny dotacemi v celkové hodnotě 5,7 milionu korun.

Celkem o inovační voucher požádalo 199 podnikatelů z celé České republiky. O vyřazení 37 z nich rozhodla odborná komise. Nejčastějším důvodem byly nedodržené formální náležitosti nebo věcná nezpůsobilost plánovaných aktivit. Do losování tedy postoupilo 162 žádostí. Kromě 36 jistých příjemců voucheru bylo vylosováno ještě 14 náhradníků.

Nejvíce zakázek, hned dvacet čtyři, bude podpořeno na Vysokém učení technickém v Brně. „Je to samozřejmě úspěch, který nás těší. Je ale potřeba mít na paměti, že jde pouze o jeden ze stimulů, a doufat, že navázaná spolupráce bude také úspěšná,“ zhodnotil výsledky prorektor VUT v Brně pro vědu a výzkum Michal Kotoul.

Po šesti voucherech si rozdělí Masarykova univerzita a Mendelova zemědělská a lesnická univerzita. Na Veterinární a farmaceutickou univerzitu se bohužel v rámci pilotní výzvy nedostalo. Nejčastěji zastoupeny byly firmy z oborů informačních a komunikačních technologií, stavebnictví a strojírenství. Významnou skupinou jsou

i mezioborově zaměřené žadatele. Většina vylosovaných podniků na jižní Moravě, z toho osmnáct přímo v Brně. Zbytek sídlí mimo Jihomoravský kraj.

„Inovační vouchery jsou unikátním projektem podpory transferu technologií, který pomáhá odbourávat bariéry mezi firmami a univerzitami. Jejich cílem je podpořit spolupráci firem s univerzitami na vývoji a řešení jejich problémů v oblasti inovací. Dávají šanci i projektům, které by bez přispění této finanční dotace nevznikly,“ vysvětlil na slavnostním losování Michal Kostka, zástupce ředitele Jihomoravského inovačního centra, které představilo inovační vouchery jako první projekt svého druhu v České republice. „Inovační vouchery vznikly jako výstup Regionální inovační strategie 3 Jihomoravského kraje,“ doplnil Kostka. Podobné projekty jsou v tuzemsku stále spíše v počátcích. „Ve srovnání s rozvinutým světem zůstáváme v této oblasti obecně vzato stále pozadu. Nicméně právě inovační vouchery vnímám jako jeden z důležitých příspěvků, které usnadňují transfer

poznatků a technologií z vysokých škol do praxe,“ míní také prorektor VUT v Brně Michal Kotoul. „Role univerzit se totiž v poslední době začíná měnit. Kromě toho, že se nadále věnují vzdělávání a výzkumu, se po vysokých školách chce stále více i spolupráce s aplikační sférou, s úřady, se společnostmi. A projekty jako inovační vouchery pomáhají odstraňovat překážky, jež přece jen cestu z akademického do firemního prostředí komplikují. Proto jde o projekt velmi významný, který je i způsobem, jak zachránit naši ekonomiku,“ dodává prorektor Kotoul. Náklady projektu hradí ze svého rozpočtu statutární město Brno. „Podpora přenosu vědeckých poznatků do praxe je dlouhodobou prioritou města Brna. Inovační vouchery se v tomto smyslu osvědčily jako vhodný stimulační nástroj a pomohou maximalizovat přínosy velkých projektů, jako je CEITEC a ICRC. Intenzivnější partnerství našich univerzit s průmyslem posílí konkurenceschopnost celého region,“ uvedl tajemník magistrátu statutárního města Brna Pavel Loutocký. „Ti podni-

SUMMARY

A special project drawing at the Brno New City Hall took place as the last step of the pilot call of an Innovation Vouchers project. Thirty-six entrepreneurs were drawn whose cooperation projects with Brno universities would be given 5.7 million CZK in subsidies. Most of the projects – twenty four in all – would receive support at Brno University of Technology. Innovation Vouchers is an important project paving the way to a real transfer of knowledge and technology from the academic to the business sphere, says Professor Michal Kotoul, BUT vice-rector for science and research

katelé, na které se v dnešním losování štěstí neusmálo, se mohou těšit na další výzvu napřesrok. Město Brno se chystá podpořit tento úspěšný projekt i v dalším rozpočtovém období," doplnil Pavel Loutocký.

Již 1. 10. 2009 byly u příležitosti konání Inovačního klubu vyhlášeny tři

nejinovativnější žádosti o inovační voucher. „Jelikož výběr losováním nezohledňuje kvalitu jednotlivých záměrů, rozhodli jsme se podpořit ty nejinovativnější zvláštními cenami," vysvětluje Ing. Miloň Polešák, výkonný manažer řízení obchodů SME v ČSOB, sponzor soutěže.

Vítězným, nejinovativnějším záměrem se stal projekt společnosti Mendel Therapeutics, s. r. o., a Masarykovy univerzity, který se zabývá vývojem preparátů s imunomodulačními účinky využitelnými při výrobě vakcín proti virovým patogenům a nádorovým vakcín. Druhé místo a 20 tisíc korun získala firma Icontio, která chce spolupracovat s Vysokým učením technickým na návrhu prototypu fluorescenčního spektroskopu, který využívá dutá optická vlákna. Třetím oceněným s odměnou 10 tisíc korun se stala společnost ING corporation, spol. s r. o. Inovační voucher chtěla firma využít pro navržení inovativního postupu výroby silikonových náhrad chybějících nebo poškozených lidských tkání s využitím moderních digitálních technologií ve spolupráci s VUT.

(red)

PŘIVEZLI VESMÍRNÉ VZPOMÍNKY

SUMMARY

As part of the 22nd ASE Prague 2009 International Planetary Congress, about twenty astronauts from all over the world visited the Czech Republic in October. Space: Opportunity for All was the unifying motto of their tour. One of the main objectives of their visit was to inspire young people to study natural sciences and engineering as well as to popularize space flights among the Czech public. After the congress, fourteen of the astronauts left for Brno. Two of them – Garn Jake from USA and Yi Soyeon from South Korea – were welcomed at the BUT Faculty of Business and Management by an audience of about three hundred.

Na dvě desítky kosmonautů z celého světa zavítaly letos v říjnu, v rámci XXII. Mezinárodního kongresu účastníků kosmických letů, ASE Prague 2009, do České republiky. Jednotícím prvkem jejich turné bylo motto „Vesmír – šance pro všechny“, které upozorňovalo na fakt, že kosmonautika už dávno není doménou dvou světových supervelmocí, ale především motivací a inkubátorem pro všechny společnosti a ekonomiky. Jedním z hlavních cílů návštěvy byla inspirace mladých lidí ke studiu vědy, techniky a přírodních věd, ale také popularizace kosmonautiky u nejširší české veřejnosti.

Z mezinárodního kongresu se pak 7. října čtrnáct kosmonautů vydalo z hlavního města do Brna, kde se po dvou nebo po třech dostavili na různé kulturní a vysokoškolské instituce. Dva z nich – Garn Jake z USA a Yi Soyeon z Jižní Korey – byli přivítáni téměř třemi stovkami posluchačů převážně z VUT na Fakultě podnikatelské.

Beseda s nimi trvala téměř dvě hodiny, její konec byl podřízen přesnému programu, který byl pro všechny „brněnské“ kosmonauty připraven. Oba kosmonauti se shodli na tom, že pohled na Zemi z vesmíru, z kosmické lodi, je tak úchvatný zážitek, že to člověku přeskládá hodnoty a uvědomí si s velkou pokorou mimo jiné to, jak je důležité se o tuto Zemi starat, jak nicotné je rozlišovat mezi národnostmi, barvou pleti, jak nesmyslné jsou války a jaké štěstí člověk má, že se na Zemi narodil.

Garn Jake popisoval svou cestu za kosmonautikou – poznal svou příležitost a šel za ní. Samozřejmě ho to stálo mnoho úsilí a dlouhá léta studií, za která je vděčný. „Nejcennější a nejdůležitější investicí v životě je vzdělání,“ opakoval v průběhu svého proslovu několikrát.

Studoval několik oborů, ale vše, jak podotkl, ve svém životě zúročil. Když vzpomíná na své pobyty ve vesmíru, někdy má prý pocit, že se mu to jen zdálo. Tak neuvěřitelný to byl zážitek.

Yi Soyeon chtěla být kosmonautkou od svých čtyř let, kdy ji v televizi nadchly filmy o vesmíru. Tehdy na matčinu otázku, čím by chtěla jednou být, odpověděla jednoznačně a rozhodně – kosmonautkou. „Určitě jste si všimli, že ve sci-fi filmech o výpravách kosmických lodí do vesmíru je v týmu několika mužů na palubě krásná blondýna, většinou v roli lékařky, o kterou muži z posádky lodi usilují. To se mi moc líbilo, to byl můj sen. Nakonec jsem se do kosmu dostala, ale jako černovláská úplně jiné profese,“ rozesmála se Yi. Vystudovala přírodní vědy – biotechnologie (Ph.D.), a když se dozvěděla, že je možnost dostat se do Korejského kosmického programu, přihlásila se spolu s ostatními třemi tisíci zájemci do soutěže. Vloni v dubnu se Yi Soyeon stala první korejskou a druhou asijskou ženou, která se dostala do vesmíru. Dodnes tomu nemůže uvěřit.

Garn Jake (narozen 12. října 1932 – americký republikánský senátor za stát Utah 1974–1993) byl palubním specialistou při letu raketoplánu STS-51-D v roce 1985. Během této výpravy byly na oběžnou dráhu uvedeny dva telekomunikační satelity Telesat-1 a Syncom IV-3. Celkem ve vesmíru strávil sedm dní, je v pořadí 164. člověkem ve vesmíru.

Yi Soyeon (narozena 2. června 1978) byla členkou posádky Sojuz TMA-12, která měla v roce 2008 za úkol vyměnit záchrannou loď u Mezinárodní kosmické stanice a částečně i obměnit stálou posádku. Při návratu na Zemi došlo k závadě, díky které byla posádka krátkodobě vystavena přetížení 10 g. Ve vesmíru strávila celkem jedenáct dní a je v pořadí 474. člověkem ve vesmíru (49. ženou).

ZAHRANIČNÍ KOORDINÁTOŘI STUDENTŮ Z PROGRAMU ERASMUS SE SEŠLI V BRNĚ

Studentská konference Central European Platform (CEP Brno 2009) se letos v Brně uskutečnila v termínu 15. – 18. října. Organizátory byli kromě „domácího“ Mezinárodního studentského klubu (ISC VUT) i studenti ze spřátelených klubů Masarykovy a Mendelovy zemědělské a technické univerzity.

CEP Brno 2009 představuje čtyřdenní setkání pro přibližně osmdesát zástupců studentských univerzitních organizací spadajících pod ESN (Erasmus Student Network) a zaměřených na pomoc zahraničním studentům na jejich univerzitách převážně z České republiky, Polska, Rakouska, Slovenska, Slovinska a Maďarska. ESN zastřešuje v současnosti 306 univerzit z 33 zemí v Evropě. Jde o mezinárodní studentskou nepolitickou a neziskovou organizaci, jejíž čle-

nové se na dobrovolnické bázi starají o začlenění zahraničních studentů přijíždějících na krátkodobý (tj. kratší než jednorozční) studijní pobyt na hostující univerzitu v zahraničí. ESN existuje od roku 1990 pod záštitou Evropské komise a je založena na principu „studenti pomáhají studentům“. V současné době je zapojeno více než 300 organizací, včetně 9 klubů v ČR, z 32 zemí s 15 000 aktivními koordinátory a dobrovolníky na lokální, národní i mezinárodní úrovni.

Program konference sestával například z prezentací aktuálních témat týkajících se výměnných studijních programů, nových projektů ESN, výměny know-how, diskuse nad problémy mezinárodního uznávání předmětů v rámci kreditového systému (PRIME) či řešení otázek a problémů vztahujících se k managementu neziskových organizací.

Workshopy a plenární zasedání se uskutečnily v prostorách Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Regionální platforma představuje každoročně jedinečnou možnost navázání dialogu mezi zástupci studentských klubů z různých univerzit a zemí. Účastníci si vyměňují zkušenosti s pořádanými projekty a z portfolia služeb týkajících se integrace cizinců v novém prostředí. Častým tématem bývá rov-

něž motivace domácích studentů ke studiu v zahraničí.

Mezi doprovodný program patřila i takzvaná „Eurodinner“ spojená s českým večerem. Tato akce byla zaměřena na prezentaci kultury a tradic jihomoravského regionu a jednotlivých účastnických zemí.

Celá akce proběhla za podpory Národní agentury pro evropské vzdělávací programy (NAEP) a pod patronátem rektora VUT v Brně pana prof. Ing. Karel Ráise, CSc., MBA, rektora Masarykovy univerzity prof. PhDr. Petra Fialy, Ph.D., LL.M., a rektora Mendelovy univerzity prof. Ing. Jaroslava Hluška, CSc. Akci podpořilo také statutární město Brno pod záštitou jeho primátora Romana Onderky.

Součástí doprovodného programu byla také závěrečná Gala Dinner ve stylu 30. let, která se konala v prostorách Technického muzea. Jednalo se o slavnostní večer, jenž byl součástí celoevropských oslav 20. výročí založení Erasmus Student Network. Hlavním bodem programu se stala aukce předmětů reprezentujících různé stře-doevropské země, jejíž výtěžek jde na benefiční akci Give20 zaměřenou na podporu a rozvoj školství v zemích třetího světa.

František Brázdilík,
ISC VUT v Brně

SUMMARY

This year's Central European Platform (CEP Brno 2009) student conference was held in Brno from 15th to 18th October. Organized by the BUT International Student Club and students from similar clubs at the Brno Masaryk and Mendel universities, the meeting was attended by about eighty representatives from student university organizations participating in the Erasmus Student Network (ESN) and providing assistance for international students studying at their universities mostly from the Czech Republic, Poland, Austria, Slovakia, Slovenia, and Hungary.

DO STROJAŘSKÝCH SCHODŮ SE BĚHALO LETOS UŽ PODESÁTÉ

Charakterizovat v tuzemsku unikátní sportovně-recesistický závod Strojářské schody v číslech je jednoduché. Závodníci musejí zdolat šestnáct poschodí, přesněji řečeno: 320 schodů, 35 zatáček a šedesátimetrové převýšení. Popsat ale atmosféru závodu a nadšení „schodařů“, na to nestačí ani slova. Musí se to zažít, shodují se všichni, kteří se alespoň jednoho z dosavadních deseti ročníků zúčastnili.

Letošní jubilejní ročník s tradičním mottem Výťah opět nechodí a zdolat 16 poschodí... se konal první listopadové úterý. A rekordy začaly padat dřív, než se začalo závodit. Pokořit schodiště „věže“ Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně přišel zatím nejvyšší počet borců a borkyň v historii tohoto netradičního závodu. Na start si stouplo 319 mužů, 38 žen a 54 štafet. „Přihlásit se může každý, kdo si troufne, žádné omezující podmínky nemáme,“ říká ředitel závodu Ivo Šmarda z Centra sportovních aktivit VUT v Brně, které je od počátku pořadatelem Strojářských schodů. Zdolat schody musejí závodníci po svých, zapovězeno je pouze chytat se zábradlí a „povysunout“ se tak dál. „Na to dohlíží přímo na trati

komisaři, kdyby někoho přistihli, bude diskvalifikován. V kategorii jednotlivců to problém nebývá, ale u štafet už by takové nepovolené užití rukou mohlo dát závodníkům výhodu,“ vysvětluje Ivo Šmarda.

A zatímco podvečerní Brno halil sníh a smog, v budově Fakulty strojního inženýrství na sychravé počasí venku nikdo nemyslel. Chvilé koncentrace na startovací čáře a co nejrychleji nahoru. Závodníci startují v 15vteřinových intervalech. „Nejlepší výkony obvykle dosahují atleti a cyklisté, kteří mají na podobné výkony natrénováno,“ soudí na základě svých zkušeností Ivo Šmarda, který zatím nechyběl na žádném z deseti ročníků. Ten letošní jubilejní korunoval čas vítěze, studenta Masarykovy univerzity Matúše Vnen-

čáka, který dokázal překonat o dvě desetiny vteřiny rekord z roku 2004 a doběhnout do cíle v čase 1 minuta 10 sekund a 5 desetin. „Žádnou speciální přípravu jsem neabsolvoval, prostě jsem přišel, odběhl a vyhrál,” zažertoval vítěz, který zlato na Strojářských schodech získal dokonce již vloni. „Ale je fakt, že běhám do vrchu a věnuji se skialpinismu. Únavu jsem v cíli ani moc nepociťoval, je to spíš taková silová záležitost,” dodal mladý sportovec.

Zasloužené ovace i letos sklízeli členové početných show štafet, kteří opět hýřili nápady. Zdobat trasu přišli například i s kajakem a „zraněnou” vodačkou napadenou žralokem, kterou vynesli i s atrapou její ukousnuté nohy až nahoru.

Kromě závodníků, kteří schody zdolávali klasicky po nohou, si letos trať vyzkoušeli rovněž závodníci na in-linech a bike-trialisté, kteří všech 320 schodů zdolali na svých bicyklech. „Ti nejlepší navíc v takřka neuvěřitelném čase kolem pěti minut,” ocenil Ivo Šmarda.

S nápadem na netradiční závod přišel před deseti lety ředitel Centra sportovních aktivit Jaroslav Bogdálék. Částečně ho prý inspiroval podobný běh po schodišti Empire State Buildingu v New Yorku. „Chtěl jsem něco, kde by nešlo vyloženě jen o sportovní výkony, ale kde by nechyběla ani legrace, recese a zábava. A když už máme tu nejvyšší budovu mezi brněnskými vysokými školami, tak proč ne běh do schodů,” zavzpomínal Jaroslav Bogdálék. A nápad se nečekaně dobře ujal. „Při prvním ročníku přišlo asi padesát lidí, postupně jsme je začali počítat na stovky,” dodává. Největší přitažlivost Strojářských schodů spo-

čívá zřejmě právě v tom, že závod je otevřený pro všechny, sportovce i nesportovce, kteří si mohou přijít jen ověřit vlastní kondici a výkonnost. Každý si může schody zdolat v tempu, jaké mu vyhovuje. „Vyběhnout nahoru je ale současně hodnotný sportovní výkon, z atletických disciplín srovnatelný třeba s během na 400 metrů,” porovnává Bogdálék. Náročnost závodu dokládá i fakt, že několik ročníků po sobě se ho zúčastňovali v rámci svého výcviku i hasiči, záchranáři, strážníci a policisté. „Běhali nahoru vždy v plné výstroji, dokonce i s kyslíkovými bombami na zádech,” připomněl Ivo Šmarda.

Samotný závod vždy doprovází také další bohatý program. Letos ho doplnila například soutěž na veslařských trenažérech, zájemci si mohli nechat změřit tlak i cholesterol. Svoje umění ukázali i již zmínění bike-trialisté, kteří si za svoje triky vysloužili nadšený potlesk.

„Když se ohlídím do minulosti, nepřestává mne mile překvapovat, jaká se ze Strojářských schodů stává výzva pro stále více studentů nejen naší školy,” konstatuje Jaroslav Bogdálék a dodává: „A když se podíváte na nejružnější sportovní akce včetně těch oficiálních všude okolo, která z nich se může pochlubit tím, že na start si stoupne šest stovek lidí?”

(hej)

SUMMARY

On the first Tuesday in November, the BUT Centre of Sports Activities organized the tenth annual Mechanical Engineering Stairs, a non-traditional running-up-the-stairs race. As always, the athletes were faced with sixteen storeys of the Faculty of Mechanical Engineering, more precisely, 320 stairs, 35 bends, and sixty-metre rise. For this year's event, more than five hundred participants registered and the winner was Matúš Vnenčák, a student of Masaryk University recording a time of 1 minute 10.5 seconds.

STUDENTŮM V OBTÍŽNÉ ŽIVOTNÍ SITUACI POMŮŽE MIMOŘÁDNÉ STIPENDIUM

Ze spolupráce Studentské komory AS VUT v Brně s vedením VUT v Brně
vzešla jako Rozhodnutí rektora č. 11/2009 Pravidla pro udělování
mimořádného stipendia pro studenty v obtížné životní situaci.

Ing. Vladimír Panáček,
Studentská komora AS VUT

Podle Stipendijního řádu VUT lze studentům přiznat prospěchové (pro studenty bakalářských a magisterských studijních programů), doktorské, ubytovací, sociální a mimořádné stipendium. Mimořádné stipendium je jednorázové. Lze je přiznat zejména za vynikající studijní výsledky během celého studia; za práci a významné vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí výsledky; za vynikající sportovní výsledky, zejména v souvislosti s reprezentací VUT; za významnou činnost konanou ve prospěch fakulty, VUT a akademické obce; jako výpomoc v mimořádně tíživé sociální situaci.

Cílem mimořádného stipendia poskytovaného studentům v obtížné životní situaci je pomoc těmto studentům zmírnit či překonat důsledky této situace v její první fázi.

Obtížnou životní situaci se rozumí výrazné oslabení nebo ztráta schopností studenta nebo jeho rodiny pokrýt náklady spojené se studiem nebo plnit studijní povinnosti z důvodu náhlých změn ve studentově životě nebo jeho rodiny. V praxi se může jednat např. o situaci ztráty zaměstnání rodičů, v jejímž důsledku dojde k náhlému poklesu příjmu rodiny pod 1,5násobek životního minima; úmrtí jednoho či obou rodičů; nezaviněné výrazné zhoršení bytové situace, zejména z důvodu přírodní či jiné katastrofy apod. Student, který má příjmy z vlastní výdělečné činnosti, jež mohou pokrýt náklady spojené s jeho studiem bez pomoci rodičů, může o stipendium žádat pouze v případě obtížné životní

situace týkající se bezprostředně jeho osoby, s výjimkou úmrtí rodiče/ů.

V Pravidlech pro udělování mimořádného stipendia pro studenty v obtížné životní situaci nejsou striktně vymezeny všechny tyto situace. Tím je studentům dána možnost, aby sami zvážili, zda se ocitají v obtížné životní situaci a požádali o přiznání mimořádného stipendia. Pro jeho přiznání je kromě nutných podmínek, že se student nachází v obtížné životní situaci, třeba splnit i další kritéria, která jsou stanovena v uvedeném Rozhodnutí rektora.

Tato další kritéria lze stručně shrnout prostřednictvím odpovědí na následující otázky:

Kdo může o mimořádné stipendium pro studenty v obtížné životní situaci žádat?

Student prezenční formy prvního studijního programu v jeho standardní době, který v den podání žádosti nedovršil věku 26 let.

Kdy lze žádost o toto stipendium podat?

Kdykoliv během studia, je-li splněna předchozí podmínka. Opakovaně lze žádat jen výjimečně. Žádost se podává nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy obtížná životní situace nastala.

Kde lze žádost podat?

Žádost se podává písemně na Útvar pro studijní záležitosti Rektorátu VUT s tím, že je student povinen k žádosti přiložit úředně potvrzené dokumenty dokládající jeho obtížnou životní situaci (např. potvrzení od úřadu práce

o evidenci rodiče/ů jako uchazeče/ů o zaměstnání, úmrtí list apod.).

Podané žádosti o přiznání mimořádného stipendia posuzuje tříčlenná komise jmenovaná rektorem. Její jednání neprodleně po doručení žádosti svolává a řídí prorektor pro studium a záležitosti studentů. Komisi tvoří zástupci Ekonomické komise AS VUT, Komory akademických pracovníků AS VUT a Studentské komory AS VUT. Komise zaujme k podané žádosti stanovisko, které sdělí prorektorovi pro studium a záležitosti studentů. Ten postoupí stanovisko se svým vyjádřením rektorovi, který vydá rozhodnutí. Do třiceti dnů po jeho doručení lze proti rozhodnutí podat žádost o přezkoumání rektorovi prostřednictvím prorektora pro studijní záležitosti. Na přiznání stipendia nemají studenti právní nárok. Výši stipendia určuje rektor na základě posouzení vzniklé situace a množství peněžních prostředků alokovaných na tento druh stipendia. Studenti se s jakýmkoliv dotazem ohledně tohoto stipendia mohou obrátit na své zástupce ve Studentské komoře AS VUT.

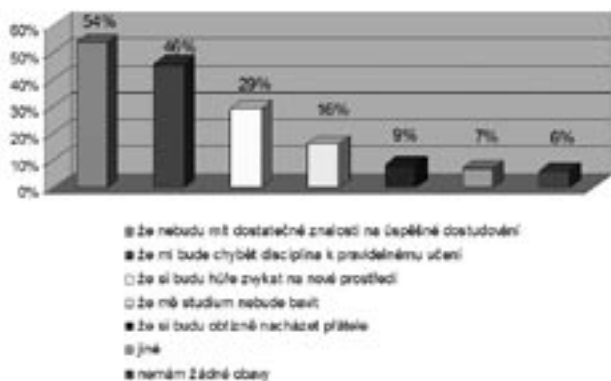
PRVÁKY NA VUT V BRNĚ ZMAPOVAL PRŮZKUM

Mgr. Jiří Černý a Mgr. Magda Šustrová
Institut celoživotního vzdělávání VUT v Brně
Poradenství pro studenty

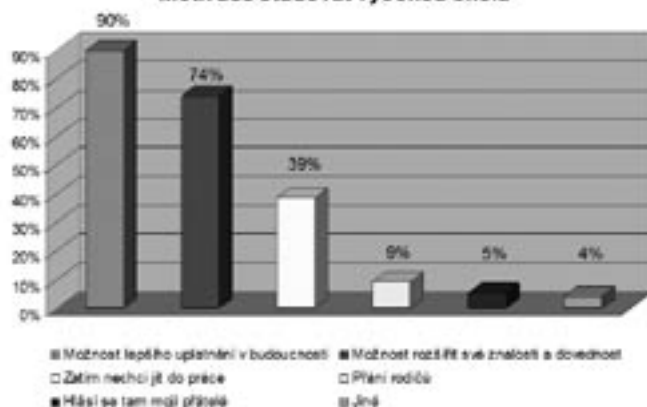
Prváci na VUT v Brně. Takový je název průzkumu, který letos v září uskutečnil Institut celoživotního vzdělávání VUT v Brně. Na studenty, kteří v akademickém roce 2009/2010 nastupovali do prvních ročníků bakalářského studia, čekalo vyplnění krátkého dotazníku skládajícího se ze dvou částí. První oblast otázek se zaměřila na zmapování způsobu, jakým se učí, co jim při přípravě na zkoušení nebo písemný test působí největší potíže a co si myslí, že by jim pomohlo jejich učební techniky zefektivnit. Druhá část dotazníku se soustředila na zjištění, proč se studenti rozhodli studovat vysokou školu a jaké obavy při nástupu na ni mají.

Průzkumu se nakonec zúčastnilo celkem 223 studentů prvních ročníků, z toho 56 procent mužů a 44 procent žen. Z analýzy dotazníků vyplynulo několik zajímavých poznatků. Během studia na střední škole se téměř polovina studentů učí na zkoušky více než dva dny předem a dalších 40 procent studentů se připravuje jeden až dva dny dopředu. Při učení studenti narážejí na různé potíže. Nejčastěji je to u dvou třetin z nich odkládání učení na poslední chvíli, téměř polovina se také potýká s nižší schopností se na učivo soustředit, s neochotou investovat do učení příliš mnoho času a s rušivým okolním prostředím. Nejméně problémů jim činí schopnost vyhledávat informace. Pokud studenti u zkoušení neuspějí, jako hlavní důvody vidí s téměř stejnou důležitostí nízkou znalost učiva, vysokou míru nervozity a neschopnost se přesně vyjádřit. Na maturitu, jakožto na zkoušku, na kterou je třeba zvládnout v rámci studia na střední škole zřejmě největší množství informací, se třetina studentů připravovala jeden až dva týdny, čtvrtina týden a méně a další čtvrtina více než měsíc. Devět z deseti studentů se rozhodlo pro vysokou školu, protože studium vidí jako možnost lépe se v budoucnu uplatnit na pracovním trhu. Tři čtvrtiny studentů vnímají studium vysoké školy jako šanci rozšířit své znalosti a dovednosti. Méně než desetina studentů je v tomto rozhodování ovlivněna svým bezprostředním okolím a vysokou školu chce studovat i z důvodu, že je to přání rodičů, případně proto, že ji studují jejich přátelé. Téměř polovina studentů si je také zcela jista, že si vybrali obor, který je bude bavit. Další polovina si je potom jista alespoň částečně.

Obavy spojené se studiem na VŠ

Motivace studovat vysokou školu

Přechod ze střední na vysokou školu je velkou změnou, kterou mohou doprovázet různé obavy. Nejvíce se studenti obávají věcí spojených přímo se školou. Polovina z nich má strach, že nebudou mít dostatečné znalosti k úspěšnému dostudování a že jim bude chybět disciplína k pravidelnému učení. Stejně tak polovina studentů se domnívá, že si bude zřejmě nejobtížněji zvykat na jiný styl výkladu látky a na neosobní přístup vyučujících. Třetina má potom také obavy z toho, jak bude hospodařit s omezeným objemem financí. Nejméně se studenti obávají toho, že si budou obtížně nacházet nové přátele.

Výsledky tohoto šetření poskytují zajímavé informace o tom, jaké návyky si studenti ze SŠ na VŠ přinášejí. Při studiu na VŠ je mohou buď nadále prohlubovat, nebo se mohou naučit využívat i jiné, mnohdy efektivnější metody. K jejich rozvoji může posloužit i nabídka poradenského centra Institutu celoživotního vzdělávání VUT v Brně. Podrobné výsledky průzkumu lze nalézt na www.lli.vutbr.cz/prvacina-vut-2009.

SUMMARY

In September, a research was conducted by the BUT Lifelong Learning Institute in a group of the 2009/2010 first-year Bachelor's degree students. The students were asked to complete a short questionnaire. Some questions were directed at their study methods while others were designed to find out why they had decided to study at a university and what their principle worries were before they started the study. According to the research results, two thirds of the students put off studying for exams until the last moment with almost half of them having difficulties concentrating on study.

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI PAVELKU I.

Mgr. Alžběta Skákalová,
Archiv VUT v Brně

V letech 1900–1929 působil na české technice v Brně ve funkci rektorátního rady František Jiří Pavelka. V Archivu VUT v Brně je zachován jeho rozsahem nevelký, ale zato nesmírně zajímavý osobní fond. V něm jsou uloženy mimo jiné dopisy od jednotlivých profesorů, ze kterých se dozvídáme, jak se české technice v Brně dařilo po odchodu Františka Jiřího Pavelky do penze.

V dopisech prof. Dr. Jiřího Baborovského (rektora české techniky v Brně v letech 1920/1921 a 1923/1924, děkana odboru chemického inženýrství v letech 1914/1915, 1927/1928 a 1936/1937) můžeme číst následující text:

„Doby, které nyní prožíváme a které přijdou, jsou i na vysokých školách neveselé, neutěšené. Samé šetření. Přípisů dostáváme veliké množství, ale většinou takových, bez kterých bychom se obešli také. Hospodaření s úvěry je velmi těžké, protože se zpravidla až na konci správního roku dozvídáme částku, s kterou jsme měli hospodařiti. Často se mi zdá, že páni v ústředních úřadech nemají ani tušení o provozu vysokých škol a jednotlivé oddělení MŠNO nevědí, jak mnohdy si odpoujejí. Jistá bezhlavost byla tu vždycky, nyní však si ji uvědomujeme tím více, čím by jí mělo býti méně. Bolestně se nás dotýká, s jakým neporozuměním a s jakým přímo nepřátelstvím se potkávají vysoké školy u centrálních úřadů, u byrokratů i u politiků. Nemusíte litovati, že jste odešel na zasloužený odpočinek...”

Tato slova píše profesor Baborovský v prosinci 1932, ale jistě by byla aktuální i v jiných dobách... Z března 1934 jsou pak dochovány tyto Baborovského řádky:

„Na technice máme stále víc a více administrativních prací. Od doby, kdy se začalo s úsporami, dostáváme laviny přípisů z ministerstva školství, bohužel většina z nich je takového rázu, že se jim stěží dá vyhověti. Dotace řádné jsme dosud nedostali, ba ani nevíme, co (jakou částku) letos obdržíme (loni jsme obdrželi toliko

3/4 nezkrácených dotací dřívějších). Zůstane-li nám zachován odbor architektury a pozemního stavitelství, také ještě nevíme, a tak toneme ve stálých nejistotách, jaká překvapení nám připraví úsporná komise parlamentní. Škoda toho klidu, v němž jsme žili před světovou válkou!”

V roce 1935 se poměry podle profesora Baborovského trochu ustálily nebo jim pisatel možná již uvykl:

„Poměry na rektorátě se nyní ustálily po mnoha změnách, které jsme prodělali, pan rekt. rada Šrámek se po zapracování dobře osvědčuje. Protože se připravuje pomalu nová resystematizace a protože v blízké době odejde do výslužby také pan Zemánek, žádáme o rozmnožení sil zaměstnaných na rektorátě, zejména sil s přiměřeným (středoškolským) vzděláním. Zato počet posluchačů letos značně poklesl – uplatňuje se tu pokleslá porodnost válečných let – letos máme na celé technice něco málo přes 1000 posluchačů zapsáno. Šetří se ovšem na všem, hlavně na dotacích.”

Ke konci 30. let však už přicházejí od profesora Baborovského mnohem smutnější zprávy:

„Začátek nového školního roku 1938/1939 padl do doby vážných událostí politických, kdy jsme dlouho nevěděli, co s námi bude, nepřipadneme-li s celým Brnem snad také k Německu. To se, bohu díky, nestalo, rozhodnuto to však bylo až někdy kolem 22. listopadu. Těšili jsme se, že německá technika bude z Brna přeložena do Lince a že její místnosti aspoň zčásti připadnou našemu odboru stavebnímu – na ně si činil nárok také nejvyšší soud

– leč toho naděje se ukázala lichou, německá technika zůstane v Brně až na další (až prý budou pro ni vybudovány místnosti v Linci).“

Na konci roku 1939 pak profesor Baborovský informuje Pavelku o zavření vysokých škol:

„Zpoždění omluvte laskavě stálým napětím a duševní zaměstnaností, kterou v nás způsobilo nejen zavření (vlastně zrušení) brněnských vysokých škol, nýbrž i to, že Gestapo vzalo do zajišťovací vazby mimo jiné studenty také mého staršího syna Jiřího, doktora práv...”

Náš rektorát byste nyní, pane rektorátní rado, nepoznal. Pan rektor Syříště a rektorátní personál sice úřadují, směřjí však prováděti jen čistě administrativní věci. My profesori tam nesmíme, ani do svých ústavů jsme dosud nesměli. Nesmíme přednáseti, ani zkouseti, ani vydávati vysvědčení, ba ani oficiálně se scházeti k poradám. Slyšeli jsme dokonce, že jsou naše brněnské české vysoké školy „als nicht existierend zu betrachten.“ Teprve dnes po 18 dnech jsem byl ve svém kabinetu zas poprvé, abych si odnesl své soukromé věci, kterých je po 27letém působení hezká řádka... Z mého kabinetu si SS-männer udělali strážnici, můžete si představit, jak ten pokoj vypadá. Musím ale přiznati, že jsem si jej představoval ještě horší.”

ZEMŘEL PROFESOR JOSEF ČAJKA

* 24. 5. 1919

† 27. 7. 2009

SUMMARY

Professor Ing. Josef Čajka, DrSc., a longtime teacher and former vice-dean of the BUT Faculty of Electrical Engineering and Communication, died on 27th July 2009 at the age of ninety. For almost sixty years, Professor Čajka has taught at the former Military Academy, today's University of Defence in Brno and, since 1971, at the Brno University of Technology.

Dne 27. 7. 2009 ve věku 90 let zemřel profesor Ing. Josef Čajka, DrSc., dlouholetý akademický pracovník a bývalý proděkan Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně.

Studentská léta prožil na reálném gymnáziu ve Strážnici. V roce 1938 byl přijat ke studiu odboru elektrotechnického inženýrství na Vysoké škole technické v Brně. Jeho studia však byla o rok později přerušena, tehdy byl po zavření českých vysokých škol společně s dalšími studenty deportován do koncentračního tábora Sachsenhausen a následně nasazen na nucené práce v Německu. Studia tak dokončil až po válce. V roce 1951 byl povolán do vojenské služby na nově ustavenou Vojenskou technickou akademii v Brně, kde se stal vedoucím katedry radiotechniky. Vyučoval teorii radiotechnických obvodů a pro tento předmět napsal řadu skript, která byla známá pod názvem TERO.

Téměř šedesátiletá akademická dráha prof. Čajky je nerozlučně spjata zejména s Vojenskou akademií (dnešní Univerzitou obrany) v Brně (od jejího založení v roce 1951 až do roku 1972) a od roku 1971 s VUT v Brně. V roce 1964 byl jmenován profesorem pro obor teoretická elektrotechnika a radiotechnika, v roce 1982 dosáhl vědecké hodnosti doktora technických věd. Od roku 1971 až do svého odchodu do důchodu (1984) pracoval na katedře (dnešním ústavu) radioelektroniky, 1996–2004 pak na

částečný úvazek na ústavu telekomunikací FEKT VUT v Brně. Zde se podílel na výzkumu elektronických obvodů se zobecněnými proudovými a napěťovými konvejory a navrhl několik desítek nových obvodů. Vědecká erudice a schopnost vést doktorandy a mladé asistenty ke špičkovým výsledkům mu nechyběla ani ve vysokém věku.

Jako externí spolupracovník působil na řadě pracovišť FEL ČVUT v Praze, FEI STU v Bratislavě a FEI TU v Košicích, v letech 1964 a 1965 též na Military Technical College v egyptské Káhiře. V letech 1976 až 1980 vykonával funkci proděkana pro vědecko-výzkumnou činnost FE VUT, byl dlouholetým členem vědeckých rad Vojenské akademie v Brně a FE VUT v Brně, členem celostátní komise pro obhajoby disertačních prací v oborech Radioelektronika, Teoretická elektrotechnika, Sdělovací technika po vedeních, Měřicí technika a Dopravní stroje a zařízení, členem celostátní komise pro obhajoby doktorských disertací v oboru Radioelektronika a členem oborové komise MŠMT v Praze. Prof. Čajka je nositelem titulu „Zasloužilý učitel“ a Medaile J. A. Komenského.

Prof. Čajka byl vynikajícím pedagogickým a vědecko-výzkumným pracovníkem. Milovanými oblastmi jeho vědecké práce byla především teorie elektronických obvodů a počítačový návrh elektronických obvodů a systémů, kde byl předním odborní-

kem vysoce uznávaným v tuzemsku i v zahraničí. Je autorem několika stovek vědeckých a odborných prací v našich a zahraničních časopisech a konferenčních sbornících a společně s prof. Kvasilem z ČVUT v Praze autorem dvou celostátních vysokoškolských učebnic. Jím vytvořený program COCO pro symbolickou analýzu elektronických obvodů byl na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století jedním z prvních programů tohoto druhu a spolu se svými následujícími verzemi se pod označením SNAP masově rozšířil a je využíván na mnoha tuzemských a zahraničních akademických a výzkumných pracovištích. Prof. Čajka se v roce 1970 stal zakladatelem a v následujících letech čestným garantem dnes již tradičního celostátního Semináře Teorie Obvodů (STO) společně pořádaného Univerzitou obrany a VUT v Brně.

Kromě svých mimořádných pedagogických a vědeckých kvalit byl prof. Čajka rovněž vynikajícím člověkem a kolegou. Svými studenty a spolupracovníky byl nejen vysoce vážen a ceněn, ale byl jimi též milován jako dobrý člověk, veselý společník a skvělý vypravěč. Jeho historky z vlastního – mnohdy nelehkého – života se mezi česko-slovenskou akademickou obcí staly doslova legendami včetně jejich neopakovatelného podání.

Na prof. Čajku budou vděčně vzpomínat stovky jeho studentů, aspirantů a doktorandů a desítky jeho spolupracovníků a kolegů. Pane profesore, bylo nám ctí být Vašimi studenty a moci s Vámi řadu dalších let spolupracovat. Nikdy na Vás nezapomeneme.

Prof. Ing. Radimír Vrba, CSc.
děkan FEKT

„INTERNATIONAL WEEK“ – PODNĚTNÝ TÝDEN NA FAKULTĚ PODNIKATELSKÉ

Bohdana Braunerová a Ivana Kováčová

Fakulta podnikatelská VUT v Brně se stala na přelomu září a října (28. 9. – 2. 10. 2009) hostitelkou zajímavé akce International week. Pod anglickým názvem se skrývá setkání s uznávanými profesory zahraničních univerzit z Velké Británie, Polska, Lotyšska, Litvy, Estonska, Ukrajiny a Ruska nesené v pracovním, ale také velmi přátelském duchu. Role iniciátorky a hlavní koordinátorky se zhostila doc. PhDr. Iveta Šimberová, Ph.D., jež akci uspořádala v rámci Rozvojových projektů s názvy: „Prohloubení mezinárodní spolupráce na PF“ a „Zlepšování podmínek pro působení významných zahraničních akademických pracovníků na VUT v Brně“.

Stěžejním cílem setkání byla přednášková činnost. Zájemci z řad studentů měli možnost seznámit se s různorodými tématy z oblasti managementu a obchodu, s novými výzkumnými metodami a strategiemi, a to nejen z úhlu pohledu jednotlivých přednášejících profesorů, ale především z pohledu zemí, ve kterých žijí. Studenti si mohli poslechnout myšlenky profesorky Natalji Lace, Anatolya I. Pilyavského, Davida Pollarda, Eliny Gaile-Sarkane, Natalji Volginy a Tatyany Polayevy.

Z reakcí posluchačů vyplynul skutečný zájem o probíranou tematiku. „Nejvíce mě zaujala přednášející profesorka Elina Gaile-Sarkane s přednáškou na téma A New Product Development. Dosud jsem se nesešel s tak dynamic-
kým projevem na marketingové téma,“ uvedl například asistent Ing. Petr Novák. „Při přednášce prof. Volginy jsme dostali zajímavé informace o činnosti multinacionálních společností v krajině; mimo jiné jsme se dozvedeli, že v Rusku se silně preferují domácí výrobky. Vo francúzskom obchodnom

refazci Auchan například je iba pár potravín zahraničného pôvodu. V krajině sa nachádza relatívne malý počet zahraničných firiem, a zahraničná obchodná aktivita Ruska je tiež relatívne malá. Profesorka sa domnievala, že v budúcnosti bude potrebné, aby sa Rusko viac otvorilo svetu a vytváralo vhodné podmienky podnikania pre prichádzajúce zahraničné firmy,“ podotkla zase studentka doktorského studia Ing. Kristína Estélyiová.

Studenti veľmi oceňovali vsťríchný prístup a zaujetí profesorů, s nímž přistupovali k jejich konkrétním otázkám. Nebyl to tedy jen sled jednotlivých monologů, ale byla podnícena i kritická diskuse. Vzhledem k tomu, že zkušenost studentů žijících v jiných zeměpisných šířkách než přednášející profesori mohla být odlišná, sem tam došlo při kladení otázek i ke komickým situacím, ale i to přispělo k příjemné a do značné míry uvolněné atmosféře přednášek. Přibližně 115 studentů poté získalo certifikát o absolvování přednášek v angličtině.

Velmi významným počinem, k němuž došlo během této akce, byl podpis bilaterálních smluv mezi děkankou FP doc. RNDr. Annou Putnovou, Ph.D., na jedné straně a prof. Dr. hab. Pawlem Lulou (děkanem Fakulty managementu z Cracow University of Economy) a také prof. Dr. Gražinou Startienė (děkankou Fakulty ekonomie a managementu z Kaunas University of Technology) na straně druhé. Díky podpisu těchto smluv by mělo dojít k propojení vědeckého potenciálu a především k výměně vzájemných zkušeností.

Dalším z neopomenutelných cílů uskutečněního setkání, a to v návaznosti na předchozí významný počín, bylo také posílení vzájemné zahraniční spolupráce v rámci výzkumu a dále

sdílení publikací s univerzitami obdobného zaměření z Polska, Litvy, Lotyšska, Estonska, Ukrajiny, Ruska a Velké Británie.

Nedílnou součástí této akce se stala neformální setkání s akademickými pracovníky FP, díky nimž se podařilo navázat osobní kontakty, které se mohou v budoucnu stát základem pro další vzájemnou spolupráci. Organizační tým doc. Šimberové zpřijemnil zahraničním profesorům pobyt v Brně prohlídkou historické části města Brna a výletem do Punkevních jeskyní. V průběhu celého týdne se podařilo vytvořit mimořádně přátelskou atmosféru, jež přispěla k řadě podnětných setkání a rozhovorů. Věřme, že se k nám významní profesori zahraničních univerzit budou v rámci obdobných setkání rádi vracet a že se díky tomu tyto akce stanou trvalou součástí činnosti FP. Uspořádání setkání, jako byl International week, je nejlepším způsobem, jak představit výsledky své práce sobě navzájem.

INFORMACE

NOVINKY NA VUT V BRNĚ

SLOVENŠTÍ STŘEDOŠKOLÁCI VYBÍRALI NA VELETRHU AKADÉMIA BRATISLAVA

Téměř dvanáct tisíc studentů a absolventů středních a vysokých škol navštívilo říjnový veletrh Akadémia Bratislava 2009. Na tomto tradičním a největším veletrhu vzdělávání na Slovensku se již pravidelně prezentuje také Vysoké učení technické v Brně. „Veletrhy AKADÉMIA® & VAPAC® počas svojej existencie získali medzi študentmi veľkú popularitu a terajší ročník prekročil hranicu doterajšej návštevnosti. V roku 2009 navštívilo veľtrh 11 983 návštevníkov – študentov. Návštevníci boli zo všetkých 10 regiónov Slovenskej republiky, od východu až po západ Slovenska,“ uvedla Ing. Gabriela Eliášová za pořadatele veletrhu.

Veletrh otevřel Ján Mikolaj, místopředseda vlády SR a ministr školství SR, pod jehož záštitou se každoročně tato výstava koná. Na veletrhu se prezentovalo celkem 230 institucí

nabízejících vzdělávání, cestování a zaměstnání z jedenácti zemí. Společná expozice všech fakult VUT v Brně doslova čelila třídnímu náporu slovenských středoškolských studentů. Osobní prezentaci a komunikaci studijních možností na VUT v Brně obstarával tým zástupců z pěti fakult, Ústavu soudního inženýrství a Kolejí a menz.

Největší studentský veletrh na Slovensku, AKADÉMIA® – veletrh vzdělávání, vznikl v roce 1997 a koná se pod záštitou ministra školství Slovenské republiky. Jeho cílem je poskytnout informace o možnostech studia na univerzitách, vysokých školách a vzdělávacích institucích se sídlem na Slovensku a v zahraničí. V pořadí 13. ročník veletrhu AKADÉMIA se konal ve dnech 6.–8. října 2009 v moderních prostorách Sibamac arény NTC v Bratislavě.

Mgr. Kamila Skripalová

ZÁJEM O SPOLUPRÁCI MAJÍ I UNIVERZITY Z KOREJE A TCHAJ-WANU

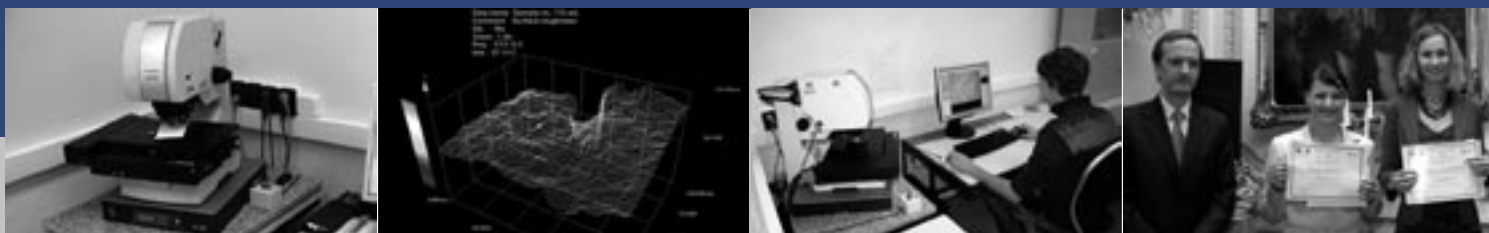
Mezi českými univerzitami, které se letos v polovině září úspěšně prezentovaly na veletrhu EAIE 2009 Annual Conference and Expo v Madridu, nechybělo samozřejmě ani VUT v Brně. Prorektorů pro studijní záležitosti a pro vnější vztahy představili naši univerzitu jako moderní evropskou vysokoškolskou instituci s bohatými mezinárodními kontakty. Na společném stánku České republiky, který připravila Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, proběhla v několika plánovaných prezentačních blocích jednání s představiteli evropských, ale i mimoevropských univerzit. Zástupci těch

evropských kontaktovali představitele VUT v Brně především se žádostmi o uzavření bilaterálních smluv pro mobilitu studentů i učitelů v rámci projektu LLP / Erasmus. Část z nich vyhledala stánek VUT v Brně již cíleně pod dojmem z úspěchu udělení ocenění ECTS a DS Label letos v červnu v Bruselu. Reprezentanti mimoevropských univerzit se zajímali hlavně o možnosti vědecké spolupráce, výměny pedagogů a získávání našich studentů a absolventů pro pobyty na jejich školách. Značný zájem projeвили zástupci z Koreje a Tchaj-wanu. V rámci akce se uskutečnilo i krátké přátelské setkání s velvyslancem České republiky ve Španělsku Karlem Beranem.

Letošního ročníku konference EAIE se zúčastnilo na 3600 zástupců z 80 zemí. Svůj stánek na veletrhu mělo zhruba 140 institucí z celého světa. Na tom českém se kromě zástupců ministerstva školství a jeho Domu zahraničních služeb představili zástupci sedmi českých vysokých škol. „Cílem stánku bylo poskytnout prostor nejen pro celkovou prezentaci České republiky, ale především pro osobní jednání jednotlivých vysokých škol s partnerskými univerzitami. O české vysoké školy byl velký zájem,“ uvedla koordinátorka české účasti na veletrhu Tereza Babková.

(red)

ZALOŽENÍ VÝUKOVÉ LABORATOŘE KONFOKÁLNÍ MIKROSKOPIE

Na seznamu nejmodernějšího vybavení, které mají k dispozici odborníci i studenti VUT v Brně, přibyla další novinka. V minulých týdnech byl nainstalován do výukových laboratoří na Ústavu fyziky Fakulty stavební VUT nový konfokální mikroskop Olympus Lext OLS 3100. Jde o špičkový přístroj určený pro práce v materiálovém inženýrství. Mikroskop představuje několikamilionovou investici, která byla převážně financována z Fondu rozvoje vysokých škol ministerstva školství a menší měrou Fakultou stavební VUT (vnitřní grantový systém, projekt „Výuková laboratoř konfokální mikroskopie“). Rozvoj nových instrumentálních metod v oblasti testování struktury materiálů vyžaduje, aby se na něj patřičně reagovalo i ve výuce. Zejména je třeba zajistit, aby se studenti mohli seznamovat s novými metodami nejen teoreticky na přednáškách, ale také prakticky v laboratorních cvičeních. V oblasti testování stavebních materiálů je zavedení konfokální mikroskopie do výukových laboratoří stavební fyziky

plně v souladu s požadavkem doby. Tato technika povyšuje povrchovou strukturální analýzu zejména lomových povrchů cementových a keramických materiálů na kvalitativně novou úroveň. Studenti se v instrumentálně inovované laboratoři seznámí se způsobem práce na konfokálním mikroskopu a provedou řadu charakteristických měření na lomových površích v rámci série nových laboratorních úloh. Získají tak praktické zkušenosti s jednou z velmi progresivních metod povrchové analýzy materiálů, poučí se o možnostech, ale také o limitech této metody. Vytvoří si vlastní konkrétnější představu o struktuře stavebních materiálů.

Založením malé studentské laboratoře konfokální mikroskopie získala Fakulta stavební velmi moderní instrument, který významným způsobem obohatí výukové možnosti této fakulty a přiblíží ji v oblasti povrchového testování materiálů k obdobným zahraničním pracovištím.

Prof. RNDr. T. Ficker, DrSc., Ústav fyziky FAST VUT v Brně

ÚSPĚCH STUDENTKY FAKULTY CHEMICKÉ V SOUTĚŽI CENA ZA CHEMII 2009

Studentka doktorského studia Fakulty chemické VUT v Brně Ing. Kateřina Hynštová (na fotografii uprostřed) převzala ve čtvrtek 8. října 2009 na Francouzském velvyslanectví v Praze Cenu za chemii 2009 (Prix de Chimie 2009) za druhé místo v soutěži, kterou organizuje již několik let Oddělení pro kulturu a spolupráci Francouzského velvyslanectví ve spolupráci se společností Rhodia CR, s. r. o. Ačkoli i v minulosti zástupci Fakulty chemické několikrát postoupili do užšího kola soutěže, teprve v letošním roce se právě Kateřině Hynštové podařilo s jejím příspěvkem „The Crystallization Kinetics in Semicrystalline Nanocomposites“ umístit na medailové pozici. První a třetí místo získali zástupci Univerzity Karlovy. Cenu jí předal profesor Jean-Marie Lehn, nositel Nobelovy ceny za chemii z roku 1987, za přítomnosti francouzského velvyslance Charlese Friese.

Do závěrečného kola soutěže českých doktorandů z chemických oborů postoupilo z celkového počtu sedmnácti přihlášených kandidátů ze všech typů vysokých škol ČR, na kterých se vyučují chemické vědy, deset soutěžících. Na závěr soutěže hodnotí odborná osmičlenná komise, složená ze

zástupců vysokých škol (UK Praha, VŠCHT Praha, Univerzita Pardubice, UTB Zlín, VUT Brno), zástupců společnosti Rhodia (Dr. Patrick Maestro, Ing. Jiří Kalina, CSc.) a Francouzského velvyslanectví (atašé pro vědeckou a univerzitní spolupráci Dr. Xavier Morise), v tajném hlasování rozhodla o pořadí tří nejlepších účastníků soutěže. Odměnou pro vítěze je kromě částky ve výši 50 tisíc korun také stipendium na dvouměsíční stáž, s druhým místem je pak spojena finanční odměna ve výši 25 tisíc korun a stipendium na měsíční stáž. Pomyslný bronz doprovází finanční odměna deset tisíc korun.

Fakulta chemická VUT pravidelně nominuje své kandidáty do soutěže Cena za chemii již od jejího založení. Základem pro tuto nominaci je umístění na některém z předních míst v rámci doktorandské soutěže na Fakultě chemické VUT, která se tradičně koná v podzimních měsících již skoro 10 let. Dalším kritériem, které vystupuje do popředí v posledních letech, je, aby příspěvek zaslaný do soutěže směřoval do oblasti praktických aplikací.

(van)

SVĚTOVĚ OJEDINĚLÝ POKUS MĚŘENÍ RUŠIVÝCH ÚČINKŮ SVĚTLA

Ve spolupráci se Společností pro rozvoj veřejného osvětlení, ostravskou technickou univerzitou a dalšími orgány se VUT v Brně, zastoupeno doc. Ing. Petrem Baxantem, Ph.D., a Ing. Janem Škodou z ústavu elektroenergetiky FEKT, zúčastnilo unikátního pokusu v oblasti světelné techniky. Ve dnech 16., 17. a 18. září 2009 vědci měřili tzv. světelné znečištění, které lze pozorovat nad městy a zastavěnými aglomeracemi. Toto rušivé světlo je dlouhodobým trnem v oku hlavně astronomům, ale má vliv i na běžné občany a ostatní živé organismy.

Za vhodnou lokalitu byl k tomuto světově unikátnímu pokusu vybrán Liberecký kraj, kde se průmyslová a obchodní centra střídají s chráněnými krajinnými oblastmi. Ojedinělé měření mělo přinést odpověď na to, jaké světelné znečištění vydávají obchodní centra, domácnosti, svítící reklamy nebo veřejné osvětlení. Toto rušivé světlo v českých městech dosud nikdo nezkoumal a možná právě proto zatím neexistují žádné předpisy určující povolenou intenzitu venkovního osvětlení. Ke zdárnému úspěchu sledování bylo potřeba vypnout zdroje světla, ovlivňující jas noční oblohy. Proto se kvůli měření Libe-

recký kraj na část noci schoval do tmy. Vypnout se podařilo jen veřejné osvětlení, což ale stačilo na to, aby vědci citlivými jasoměry změřili potřebné hodnoty. Vyzařování světla vědci posuzovali ze čtyř míst – z Ještědu, hradu Bezděz, z rozhledny Kozákův a výškové budovy sídla Libereckého kraje, kde bylo i stanoviště VUT. Kvalita naměřených hodnot rovněž závisela na počasí, proto vědci až do poslední chvíle tajili přesný čas, kdy se celý kraj na hodinu ponoří do tmy. Občané byli ale upozorněni, že se tak stane mezi jedenáctou a čtvrtou hodinou ranní. Policie proto také zvýšila svou aktivitu, aby zloději nemohli využít příležitosti. Díky tomu také během měření nedošlo k žádným nepříjemnostem ani ke zraněním.

V současnosti odborníky čeká dlouhá tříměsíční práce při zpracovávání naměřených dat. Výsledky mají pomoci snížit nepříznivé účinky světla na noční prostředí a rovněž vést k úspoře energie. Vloni byly například náklady na veřejné osvětlení v Libereckém kraji vyčísleny na asi 75 milionů korun – podle předběžných odhadů vědců jsou přitom možné až třetinové úspory.

Jan Škoda, Petr Baxant

OHLÉDNUTÍ ZA KONFERENCÍ DOBROVOLNÝ HASIČ 2009

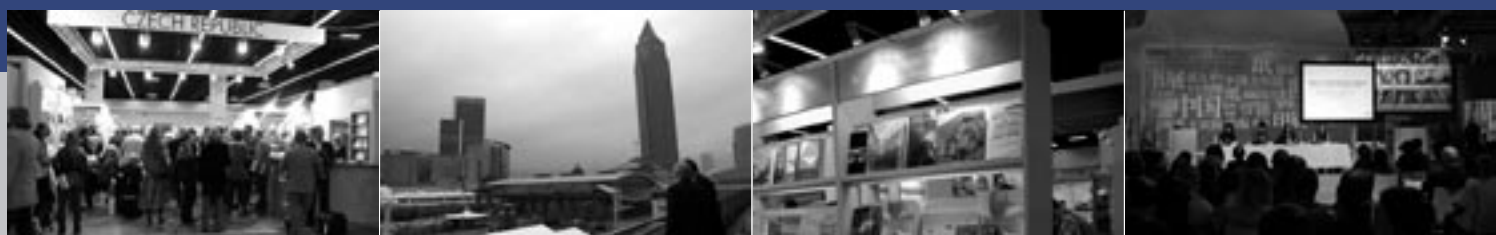
Za profesionalitu práce dobrovolných hasičských jednotek – takové bylo letos opět motto již čtvrtého ročníku konference DOBROVOLNÝ HASIČ 2009, která se konala pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje Michala Haška dne 26. září 2009 v Brně. Po úspěšných třech ročnících, které byly zaměřeny na nové technologie hašení, ochranné prostředky hasiče a zásahy s přítomností nebezpečných látek, se organizátoři konference – Moravská hasičská jednota a Fakulta chemická Vysokého učení technického v Brně – zaměřili na problematiku vyprošťování osob z havarovaných vozidel a na zvláštnosti vysílání jednotek při hromadných haváriích. Nově bylo zařazeno téma zabývající se civilní ochranou a ochranou obyvatelstva, kde ze zákona významnou úlohu plní i jednotky požární ochrany.

Přednášky dopoledního bloku programu zakončila diskuse k probírané látce. Přestože, anebo právě proto, že ze 116 účast-

níků konference tvořili dobrovolní hasiči převážnou většinu, byla diskuse k jednotlivým přednáškám živá a věcná a v některých případech i dosti přímá. Bylo potěšující sledovat zájem hasičů o probíranou látku a obsah jejich dotazů ukázal, že zde rostou profesionálové v oboru. Dopolední část byla věnována praktickým ukázkám použití různého nářadí při vyprošťování osob z havarovaných vozidel. Účastníci konference měli možnost vyzkoušet si jak hydraulické, tak i ruční vyprošťovací nářadí na dvou přistavených osobních vozidlech. O praktickou část byl stejný zájem jako o dopolední část teoretickou.

Všichni účastníci konference obdrželi sborník obsahující stručný záznam přednášek. Obsah letošního ročníku je možno opět použít při odborné přípravě členů zásahových jednotek požární ochrany a účastníci konference mohou při školení využít i poznatků z jednotlivých přednášek.

Ing. Rudolf Valášek

VUTIUM NA FRANKFURTER BUCHMESSE 2009

Od 14. do 18. října 2009 se ve Frankfurtu nad Mohanem konal 61. ročník knižního veletrhu, jehož čestným hostem byla letos Čína. Jen stručný přehled jejích univerzitních nakladatelů z technických univerzit zabral několik stran tohoto katalogu. Dominantním jazykem v expozicích kromě domácí němčiny byla ovšem angličtina. Vystavovatelé z anglicky mluvícího světa mívají na frankfurtském výstavišti vyčleněnou vlastní halu, ale nadvládu angličtiny připomínalo i množství anglicky psaných titulů jiných vydavatelů.

Veletrh také vřele přivítal čerstvou nositelku Nobelovy ceny za literaturu německou spisovatelku Hertu Müllerovou (pocházející ale z rumunského Sedmihradska).

Nakladatelství VUTIUM se prezentovalo na společném stánku české národní expozice, kde vystavovalo dalších 22 nakladatelů, mezi nimi i kolegové z nakladatelství Masarykovy univerzity a Univerzity Palackého v Olomouci. Kromě nových podnětů a nápadů posbíraných v expozicích konkurence se ve Frankfurtu povedlo navázat nové kontakty s evropskými univerzitními nakladateli.

Z podnětu Amsterdam University Press bylo druhý den veletrhu 15. října svoláno zasedání, kde se diskutovalo o vytvoření Association of European University Presses. Peter Givler

(výkonný ředitel Association of American University Presses), prozradil, že v Americe s tím započali ve třicátých letech minulého století, ale dalších dvacet let trvalo, než vytvořili pevnější organizační strukturu. Takto nenápadně jsme byli upozorněni na nelehkou cestu k cíli. Živou diskusi vedli zejména Ross Webb (Nottingham University Press), Regine Tobias (KIT Scientific Publishing), Patrizia Cotoneschi (Firenze University Press) a Eelco Ferwerda (Amsterdam University Press), která moderovala celé setkání. Účastníci zasedání se shodli na prvotní potřebě společného webu, který by se měl stát především jednoduchým komunikačním uzlem, a na dalších cílech, jako jsou práce na zviditelnění členů rodící se asociace (společné stánky na knižních veletrzích a katalogy), sdílení zkušeností (semináře a workshopy), spolupráce na publikačních projektech (spoluvydavatelství a překlady). Další setkání by se mělo konat na londýnském knižním veletrhu, tam by měly být položeny oficiální základy asociace. Z našich univerzit se frankfurtského zasedání kromě VUTIA, jako zástupce Vysokého učení technického v Brně, účastnila Masarykova univerzita a Univerzita Palackého. Vedle jednoho kolegy z Maďarska jsme se tak stali jedinými reprezentanty univerzitních nakladatelů z bývalého „východního bloku“.

PhDr. Karel Blažek a Marek Przybyla, nakladatelství VUTIUM

NA VUT BYL INSTALOVÁN NEJVÝKONNĚJŠÍ SMĚROVACÍ SYSTÉM SOUČASNOSTI

Na půdě Vysokého učení technického v Brně byl koncem září sružením CESNET instalován terabitový směrovač Cisco CRS-1/16 (Carrier Routing System). Tento směrovač, který je považován za nejvýkonnější směrovací systém současnosti, představuje již druhou instalaci systému Cisco CRS-1/16 v národní síti pro výzkum a vzdělávání CESNET2. Pražský a brněnský uzel sítě CESNET2 jsou nyní připraveny na propojení rychlostí 40 Gb/s s možností budoucího navýšení na 100 Gb/s.

Nový směrovací systém umožní vysokým školám, akademiím věd a dalším výzkumným organizacím využívání a rozvoj pokročilých síťových technologií vyžadujících velké přenosové pásmo a vysokou spolehlivost provozovaných služeb, jakými jsou například medicínské aplikace nebo distribuované náročné výpočty. Rozšiřují se rovněž možnosti pro

experimenty, které by v běžných sítích současného internetu byly nemyslitelné.

Sdružení CESNET bylo založeno vysokými školami a Akademii věd ČR. V současnosti je financováno především z prostředků vládní Rady pro výzkum a vývoj a z prostředků svých členů. Sdružení se zabývá výzkumem a vývojem informačních a komunikačních technologií, buduje a rozvíjí národní gigabitovou optickou síť CESNET2, určenou pro výzkum a vzdělávání. Díky výzkumným aktivitám a dosaženým výsledkům sdružení CESNET reprezentuje Českou republiku v projektu budování panevropské sítě GÉANT3 a podílí se aktivně na jeho realizaci.

Ing. Tomáš Poddermaňski

NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií

HÉGR, Ondřej

Electronic Devices and Systems 2009
2009 – 1. vyd. – 484 s.,
ISBN 978-80-214-3933-7

RAČEK, Jiří

Jaderná zařízení
2009 – 1. vyd. – 240 s.,
ISBN 978-80-214-3961-0

HANUS, Stanislav

Základy televizní techniky
2009 – 1. vyd. – 82 s.,
ISBN 978-80-214-3971-9

Fakulta podnikatelská

KONEČNÁ, Zdeňka

Základy komunikace
2009 – 1. vyd. – 151 s.,
ISBN 978-80-214-3891-0

ŠIMBEROVÁ, Iveta

Obchodní podnikání
2009 – 1. vyd. – 108 s.,
ISBN 978-80-214-3957-3

Fakulta stavební

ANTON, Ondřej – HEŘMÁNKOVÁ,
Věra (eds.)

Zkoušení a jakost ve stavebnictví
2009
2009 – 1. vyd. – 350 s.,
ISBN 978-80-214-3951-1

Vědecké spisy Edice PhD Thesis

ŠŤASTA, Pavel

Využití čistírenských kalů jako alterna-
tivního paliva
2009 – 544. sv. – 27 s.,
ISBN 978-80-214-3932-0

AXMAN, Petr

Návrh a vývoj zařízení pro řešení
vybraných biomechatronických pro-
blémů
2009 – 545. sv.,
ISBN 978-80-214-3939-9

HAVLÍKOVÁ, Marie

Diagnostika systému s lidským operá-
torem
2009 – 546. sv. – 28 s.,
ISBN 978-80-214-3940-5

SLANINA, Martin

Methods and Tools for Image and
Video Quality Assessment
2009 – 547. sv. – 33 s.,
ISBN 978-80-214-3941-2

ZIMOLOVÁ, Markéta

Mezní podmínky v tvařitelnosti plechů
s povlakem cínu
2009 – 548. sv. – 26 s.,
ISBN 978-80-214-3954-2

ADAMÍK, Petr

Experimentální stanovení tuhosti nýto-
vých spojů a jejich modelování meto-
dou konečných prvků
2009 – 549. sv. – 33 s.,
ISBN 978-80-214-3964-1

Edice Habilitační a inaugurační spisy

JAROŠ, Michal

Využití solární energie pro energetické
úspory při větrání a teplovzdušném
přítápění budov
2009 – 321. sv. – 39 s.,
ISBN 978-80-214-3953-5

JEBÁČEK, Ivo

Návrh a realizace moderních metod
zkoušení leteckých konstrukcí
2009 – 322. sv. – 31 s.,
ISBN 978-80-214-3958-0

KATOLICKÝ, Jaroslav

Numerické modelování dvoufázového
proudění a jeho využití k posouzení
odsiřovacího procesu
2009 – 323. sv. – 28 s.,
ISBN 978-80-214-3859-7

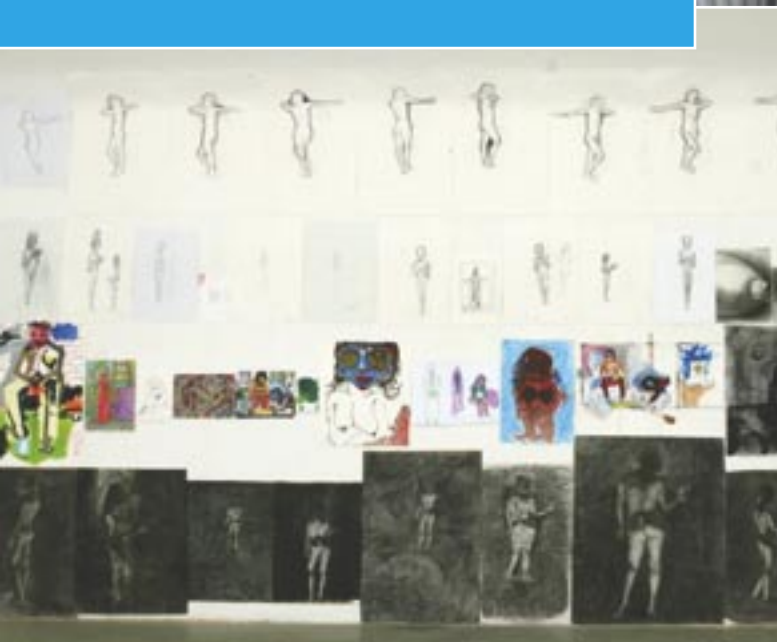
NOVOTNÝ, Pavel

Virtual Engine – A Tool for Powertrain
Development
2009 – 324. sv. – 40 s.,
ISBN 978-80-214-3666-5

KLUSÁČEK, Ladislav

Zesilování konstrukcí dodatečným pře-
pínáním kabely v náhradních kanál-
cích a drážkách
2009 – 325. sv. – 40 s.,
ISBN 978-80-214-3967-2

PODZIM 2009 V GALERII AULA FAVU

>>Není nic
nudnějšího než
kresba aktu
znuděného modelu.<<

Foto Irena Armutidisová